

Finanční analýza vybrané společnosti

Blanka Pavlíčková

Bakalářská práce
2022

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky

Univerzita Tomáše Bati ve Zlíně
Fakulta managementu a ekonomiky
Ústav financí a účetnictví

Akademický rok: 2021/2022

ZADÁNÍ BAKALÁŘSKÉ PRÁCE

(projektu, uměleckého díla, uměleckého výkonu)

Jméno a příjmení: **Blanka Pavlíčková**
Osobní číslo: **M18954**
Studijní program: **B6202 Hospodářská politika a správa**
Studijní obor: **Účetnictví a daně**
Forma studia: **Kombinovaná**
Téma práce: **Finanční analýza vybrané společnosti**

Zásady pro vypracování

Úvod

Definujte cíle práce a použité metody zpracování práce.

I. Teoretická část

- Proveďte literární rešerši zaměřenou na problematiku finanční analýzy podniku.

II. Praktická část

- Zpracujte finanční analýzu vybrané společnosti na základě účetních výkazů a dalších dostupných informací.
- Dle výsledků provedené analýzy navrhněte doporučení vedoucí ke zlepšení současné situace.

Závěr

Rozsah bakalářské práce: **cca 40 stran**
Forma zpracování bakalářské práce: **tištěná/elektronická**

Seznam doporučené literatury:

BREALEY, Richard A., Stewart C. MYERS a Franklin ALLEN. *Principles of corporate finance*. New York: McGraw-Hill/Irwin, 2014, 976 s. ISBN 978-0-07-803476-3.
KALOUDA, František. *Finanční analýza a řízení podniku*. 3. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk, 2017, 328 s. ISBN 978-80-7380-646-0.
KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER. *Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady*. 3., kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada, 2017, 232 s. ISBN 978-80-271-0563-2.
RŮČKOVÁ, Petra. *Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi*. 7. aktualizované vydání. Praha: Grada, 2021, 168 s. ISBN 978-80-271-3124-2.

Vedoucí bakalářské práce: **Ing. David Homola, Ph.D.**
Ústav financí a účetnictví

Datum zadání bakalářské práce: **11. února 2022**
Termín odevzdání bakalářské práce: **20. května 2022**

L.S.

prof. Ing. David Tuček, Ph.D.
děkan

prof. Dr. Ing. Drahomíra Pavelková
garant studijního programu

Ve Zlíně dne 11. února 2022

PROHLÁŠENÍ AUTORA BAKALÁŘSKÉ/DIPLOMOVÉ PRÁCE

Prohlašuji, že

- beru na vědomí, že odevzdáním diplomové/bakalářské práce souhlasím se zveřejněním své práce podle zákona č. 111/1998 Sb. o vysokých školách a o změně a doplnění dalších zákonů (zákon o vysokých školách), ve znění pozdějších právních předpisů, bez ohledu na výsledek obhajoby;
- beru na vědomí, že diplomová/bakalářská práce bude uložena v elektronické podobě v univerzitním informačním systému dostupná k prezenčnímu nahlédnutí, že jeden výtisk diplomové/bakalářské práce bude uložen na elektronickém nosiči v příruční knihovně Fakulty managementu a ekonomiky Univerzity Tomáše Bati ve Zlíně;
- byl/a jsem seznámen/a s tím, že na moji diplomovou/bakalářskou práci se plně vztahuje zákon č. 121/2000 Sb. o právu autorském, o právech souvisejících s právem autorským a o změně některých zákonů (autorský zákon) ve znění pozdějších právních předpisů, zejm. § 35 odst. 3;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 1 autorského zákona má UTB ve Zlíně právo na uzavření licenční smlouvy o užití školního díla v rozsahu § 12 odst. 4 autorského zákona;
- beru na vědomí, že podle § 60 odst. 2 a 3 autorského zákona mohu užít své dílo – diplomovou/bakalářskou práci nebo poskytnout licenci k jejímu využití jen s tím, že vyrovnání případného přiměřeného příspěvku na úhradu nákladů, které byly Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně na vytvoření díla vynaloženy (až do jejich skutečné výše) bude rovněž předmětem této licenční smlouvy;
- beru na vědomí, že pokud bylo k vypracování diplomové/bakalářské práce využito softwaru poskytnutého Univerzitou Tomáše Bati ve Zlíně nebo jinými subjekty pouze ke studijním a výzkumným účelům (tedy pouze k nekomerčnímu využití), nelze výsledky diplomové/bakalářské práce využít ke komerčním účelům;
- beru na vědomí, že pokud je výstupem diplomové/bakalářské práce jakýkoliv softwarový produkt, považují se za součást práce rovněž i zdrojové kódy, popř. soubory, ze kterých se projekt skládá. Neodevzdání této součásti může být důvodem k neobhájení práce.

Prohlašuji,

1. že jsem na diplomové/bakalářské práci pracoval samostatně a použitou literaturu jsem citoval. V případě publikace výsledků budu uveden jako spoluautor.
2. že odevzdaná verze diplomové/bakalářské práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

Ve Zlíně

Jméno a příjmení:

.....
podpis diplomanta

ABSTRAKT

Cílem této bakalářské práce je zhodnotit finanční situaci vybrané obchodní společnosti na základě finanční analýzy. Jedná se o důležitý nástroj finančního řízení společnosti, který pomáhá odkrýt silné a slabé stránky společnosti a také předpovídat její budoucí stav a výkonnost. V rámci práce je uvedena celá řada metod a finančních ukazatelů. Data pro tuto analýzu jsou převzata z účetních výkazů a výročních zpráv dané společnosti. V závěru jsou navržena doporučení vedoucí ke zvýšení finanční výkonnosti společnosti a ke zlepšení jejího finančního zdraví.

Klíčová slova: finanční analýza, účetní výkazy, likvidita, rentabilita, zadluženost, finanční ukazatele.

ABSTRACT

The aim of this bachelor thesis is to evaluate the financial condition of the selected trading company based on the financial analysis. It is an important instrument for financial management of the company, which helps to uncover the company's strengths and weaknesses and also to predict its future condition and performance. The work presents several methods and financial indicators. The data for this financial analysis are taken from financial statements and annual reports of the company. In the conclusion the recommendations leading to the increase of financial performance of the company and to the improvement of its financial health are proposed.

Keywords: financial analysis, financial statements, liquidity, profitability, debt, financial ratios.

Tímto bych ráda poděkovala panu Ing. Davidu Homolovi, Ph.D. za odborné vedení mé bakalářské práce, poskytnuté cenné rady a připomínky.

Prohlašuji, že odevzdaná verze bakalářské/diplomové práce a verze elektronická nahraná do IS/STAG jsou totožné.

OBSAH

ÚVOD.....	9
CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE.....	10
I TEORETICKÁ ČÁST.....	11
1 PŘEDSTAVENÍ FINANČNÍ ANALÝZY.....	12
1.1 UŽIVATELE FINANČNÍ ANALÝZY.....	13
1.2 ZDROJE INFORMACÍ PRO FINANČNÍ ANALÝZU.....	14
1.2.1 Rozvaha.....	15
1.2.2 Výkaz zisku a ztráty.....	16
1.2.3 Přehled o peněžních tocích (Cash Flow).....	17
1.2.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu.....	18
1.2.5 Příloha k účetní závěrce.....	18
2 METODY A UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY.....	19
2.1 ANALÝZA ABSOLUTNÍCH UKAZATELŮ.....	20
2.2 ANALÝZA ROZDÍLOVÝCH UKAZATELŮ.....	20
2.3 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ.....	21
2.3.1 Ukazatele likvidity.....	22
2.3.2 Ukazatele rentability.....	24
2.3.3 Ukazatele aktivity.....	25
2.3.4 Ukazatele zadluženosti.....	26
2.3.5 Ukazatele kapitálového trhu.....	27
3 ANALÝZA SOUSTAV UKAZATELŮ A MODELŮ.....	28
3.1 SOUSTAVY POMĚROVÝCH UKAZATELŮ.....	28
3.2 SOUHRNNÉ INDEXY A PREDIKČNÍ MODELY.....	28
4 POROVNÁNÍ VYBRANÝCH UKAZATELŮ S ODVĚTVÍM POMOCÍ BENCHMARKINGU.....	30
SPIDER ANALÝZA.....	30
II PRAKTICKÁ ČÁST.....	31
5 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ SPOLEČNOSTI.....	32
6 FINANČNÍ ANALÝZA VYBRANÉ SPOLEČNOSTI.....	33
6.1 ANALÝZA ABSOLUTNÍCH UKAZATELŮ.....	33
6.1.1 Horizontální a vertikální analýza rozvahy.....	33
6.1.2 Horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty.....	35
6.2 ANALÝZA ČISTÉHO PRACOVNÍHO KAPITÁLU.....	36
6.3 ANALÝZA POMĚROVÝCH UKAZATELŮ.....	38
6.3.1 Analýza likvidity.....	38
6.3.2 Analýza rentability.....	40
6.3.3 Analýza aktivity.....	42

6.3.4	Analýza zadluženosti.....	44
6.4	ANALÝZA SOUHRNNÝCH UKAZATELŮ	45
6.4.1	Altmanovo Z-skóre	45
6.4.2	Kralickův Quicktest.....	46
6.4.3	Pyramidový rozklad ROE	47
6.4.4	Spider analýza	48
7	ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ FINANČNÍ ANALÝZY A NÁVRH DOPORUČENÍ.....	50
7.1	SHRnutí FINANČNÍ ANALÝZY	50
7.2	NÁVRH DOPORUČENÍ.....	52
	ZÁVĚR	53
	SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY	54
	SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK	55
	SEZNAM OBRÁZKŮ	56
	SEZNAM TABULEK.....	57
	SEZNAM GRAFŮ	58
	SEZNAM PŘÍLOH.....	59

ÚVOD

Aby mohla být společnost v dnešní době silné konkurence úspěšná, mělo by být pro ni charakteristické reagovat flexibilně na neustále se měnící požadavky trhu a také umět čelit těžko předvídatelným externím vlivům. S tím je spojeno nespočet rozhodnutí, týkajících se různých oblastí hospodaření.

Finanční analýza představuje velice užitečný nástroj finančního řízení, neboť jedním z mnoha jejích úkolů je poskytovat managementu společnosti co nejkvalitnější podklady pro finanční rozhodování.

Tato bakalářská práce se zabývá finanční analýzou vybrané obchodní společnosti a je rozdělena na dvě části, část teoretickou a část praktickou.

Nejprve bude představen význam finanční analýzy, dále její uživatelé a také zdroje dat nezbytné pro její zpracování.

V dalších kapitolách budou popsány jednotlivé metody a vybrané ukazatele finanční analýzy, včetně ukazatelů souhrnných.

V praktické části budou nejprve uvedeny základní informace o analyzované společnosti, která vzhledem k tomu, že si nepřeje být jmenovaná, bude v této práci vystupovat pod fiktivním názvem XY, s.r.o. Jako podklad pro provedení této analýzy poslouží účetní závěrka společnosti a další dostupné údaje z výročních zpráv za období 2017–2020.

Samotná finanční analýza bude nejprve zaměřená na analýzu absolutních a rozdílových ukazatelů, a dále se pomocí poměrových ukazatelů zaměří na oblasti likvidity, rentability, aktivity a zadluženosti.

Vzájemné vztahy a souvislosti mezi jednotlivými ukazateli pomůže rozklíčovat pyramidová soustava ukazatele rentability vlastního kapitálu a za pomoci bonitních a bankrotních modelů bude dosaženo souhrnného zhodnocení finančního zdraví dané společnosti.

Pro porovnání analyzované společnosti v rámci odvětví bude využito spider analýzy, která patří k oblíbeným metodám benchmarkingu.

Závěrečná část práce bude věnována zhodnocení finanční situace této společnosti a následně budou navržena doporučení ke zlepšení stávajícího stavu.

CÍLE A METODY ZPRACOVÁNÍ PRÁCE

Hlavním cílem této bakalářské práce je podrobit vybranou společnost finanční analýze, posoudit její finanční zdraví a na základě zjištěných výsledků navrhnout doporučení vedoucí ke zlepšení současné situace.

V teoretické části bude provedena rešerše dostupné české i zahraniční odborné literatury k tomuto tématu.

V navazující praktické části budou poznatky načerpané z teoretické části nejprve aplikovány na rozbor účetních výkazů, postupně budou využity i další metody elementární analýzy, při kterých budou nasbíraná data podrobena analytickému zkoumání.

Dosažené hodnoty jednotlivých ukazatelů je třeba v rámci jejich vyhodnocení srovnávat v čase, tedy posoudit jejich trend a vývoj. U vybraných ukazatelů budou také zjištěné hodnoty porovnány s hodnotami doporučenými.

Pro porovnání vybrané společnosti v rámci odvětví bude využito metody benchmarkingu.

V závěru práce budou v rámci syntézy shrnuty a sjednoceny dílčí výsledky analýzy, které následně poslouží jako východisko pro návrhy ke zlepšení finančního zdraví společnosti XY, s.r.o.

I. TEORETICKÁ ČÁST

1 PŘEDSTAVENÍ FINANČNÍ ANALÝZY

Finanční analýza slouží k ucelenému zhodnocení finančního hospodaření podniku v minulosti, současnosti i k prognóze budoucích trendů. Je nedílnou součástí finančního řízení (Knápková et al., 2017, s. 17).

Jedná se vlastně o systematický rozbor dat, obsažených především v účetních výkazech. Kalouda (2017, s. 57) potvrzuje, že finanční analýzu lze považovat za nástroj, který nám umožňuje z běžně dostupných informací vyvodit informaci další, jinak skrytou.

Růčková (2021, s. 9) uvádí, že „*hlavním smyslem finanční analýzy je připravit podklady pro kvalitní rozhodování o fungování podniku.*“ Často bývá prováděná před důležitým finančním nebo investičním záměrem nebo při tvorbě finančních plánů. Může sloužit jako kontrola úspěšnosti již přijatých rozhodnutí nebo zpětná vazba o tom, čeho podnik v jednotlivých oblastech hospodaření dosáhl.

Autorky Pešková a Jindřichovská (2012, s. 6) poukazují na to, že cílem finanční analýzy není pouze zhodnotit finanční zdraví podniku, ale také identifikovat slabiny, které by v budoucnosti mohly vést k problémům a současně nalézt silné stránky, o které by se podnik mohl opřít.

Sedláček (2011, s. 4) shrnuje hlavní cíle finanční analýzy ve své knize takto:

- posouzení vlivu vnitřního i vnějšího prostředí podniku,
- analýza dosavadního vývoje podniku,
- komparace výsledků analýzy v prostoru,
- analýza vztahů mezi ukazateli,
- poskytnutí informací pro rozhodování do budoucnosti,
- analýza variant budoucího vývoje a výběr nejvhodnější varianty,
- interpretace výsledků včetně návrhů v oblast finančního plánování a řízení podniku.

Jak ovšem uvádí Brealey et al. (2014, s. 134), pomocí výpočtů několika finančních ukazatelů nelze odhalit podstatu problému dané firmy. Růčková (2021, s. 85) dodává, že samotná čísla nedokážou dát odpovědi, pouze nám pomáhají klást si ty správné otázky.

1.1 Uživatelé finanční analýzy

Informace, které se týkají finančního situace podniku, jsou předmětem zájmu mnoha subjektů přicházejících do kontaktu s daným podnikem. (Grünwald a Holečková, 2007, s. 27)

Dle Vochozky (2020, s. 12) se dělí uživatelé na externí a interní. Velkou výhodou u interních uživatelů (manažeři, vlastníci, zaměstnanci) je, že nejsou závislí pouze na účetní závěrce, ale mají průběžně přístup k řadě finančních i nefinančních dat. Mezi externí uživatele se řadí široké spektrum subjektů, kteří se o hospodaření firmy zajímají z rozličných důvodů.

Managementu společnosti slouží finanční analýza především jako podklad při rozhodování o finančním řízení podniku.

Zaměstnanci pohlíží na finanční situaci dané firmy z hlediska zachování pracovních míst, mzdových a sociálních perspektiv.

Investoři (vlastníci, společníci nebo akcionáři) sledují především výnosnost, stabilitu a perspektivu dané společnosti, neboť zde mají vložené své finanční prostředky.

Pro banky a další věřitele slouží informace o finančním zdraví dlužníka jako podklad při rozhodování o poskytnutí úvěru, jeho případné výši a úrokových podmínkách.

Významnou skupinu uživatelů tvoří také obchodní partneři. Pro dodavatele je důležitá především solventnost zákazníka, tedy zda je schopen dostát včas svým závazkům. Také odběratelé pečlivě zvažují výběr dodavatele, jejich prioritou je především bezproblémové zajištění výroby.

Pro konkurenční firmy slouží výsledné hodnoty finanční analýzy především k porovnání s vlastními výsledky hospodaření.

Stát a jeho orgány dohlíží na plnění daňových povinností, využívají analyzovaná pro kontrolu podniků se státní účastí a rozdělování finanční výpomoci podnikům nebo pro účely statistiky.

K dalším uživatelům finanční analýzy se řadí např. burzovní makléři, finanční analytici nebo daňoví poradci.

1.2 Zdroje informací pro finanční analýzu

Úkolem finanční analýzy je poskytnout co nejkvalitnější podklady pro finanční rozhodování. Přesnost a vypovídací schopnost výsledků finanční analýzy je do značné míry ovlivněna kvalitou a dostatečným množstvím vstupních dat.

Nejčastěji jsou data pro finanční analýzu přebírána z účetních výkazů společností, která by se ideálně měla opírat o podrobnější informace z manažerského účetnictví. Další možné zdroje informací mohou představovat vnitřní směrnice společnosti, ekonomické statistiky, burzovní zpravodajství, odhady analytiků různých institucí, odborný tisk, zprávy z porad vedení a další. (Knápková et al., 2017, s. 18)

Výchozím zdrojem dat pro vypracování finanční analýzy je účetní závěrka, tedy soubor účetních výkazů sestavených k rozvahovému dni na základě provedené účetní uzávěrky. Její nedílnou součástí jsou rozvaha, výkaz zisku a ztráty a příloha k účetní závěrce. Vybrané účetní jednotky dále povinně zhotovují i přehled o peněžních tocích a přehled o vlastním kapitálu. Účetní výkazy jsou sestavovány v plném nebo zkráceném rozsahu. Přehled účetních výkazů a jejich rozsahu je zachycen v následující tabulce:

Tabulka 1 Přehled účetních výkazů a jejich rozsahu

Zdroj: (Šteker a Otrusinová, 2021)

Výkaz		Kategorizace účetní jednotky (ÚJ)
Rozvaha	v plném rozsahu	velká ÚJ střední ÚJ malá a mikro ÚJ s povinným auditem
	ve zkráceném rozsahu	malá a mikro ÚJ bez povinného auditu
Výkaz zisku a ztráty	v plném rozsahu	všechny obchodní společnosti velká ÚJ střední ÚJ malá a mikro ÚJ s povinným auditem
	ve zkráceném rozsahu	malá a mikro ÚJ bez povinného auditu (pokud není obchodní společností)
Přehled o peněžních tocích		obchodní společnosti velká ÚJ střední ÚJ
Přehled o změnách ve vlastním kapitálu		všechny obchodní společnosti velká ÚJ střední ÚJ
Příloha	v plném rozsahu	velká ÚJ střední ÚJ malá a mikro ÚJ s povinným auditem
	ve zkráceném rozsahu	malá a mikro ÚJ bez povinného auditu

Dle zákona o účetnictví č. 563/1991 § 1b jsou účetní jednotky rozděleny do čtyř kategorií – mikro, malé, střední a velké účetní jednotky. Jejich zařazení do příslušné kategorie zpravidla závisí od nepřekročení dvou ze tří limitních hodnot sledovaných ukazatelů: celková aktiva (netto), roční úhrn čistého obratu a průměrný počet zaměstnanců.

Kromě již zmíněných výkazů poskytuje další cenné informace, a to zejména pro externí uživatele, výroční zpráva. Šteker a Otrusínová (2021, s. 257) uvádějí, že „*účelem výroční zprávy je uceleně, vyváženě a komplexně informovat o vývoji výkonnosti, činnosti a stávajícím hospodářském postavení účetní jednotky*“. Dále by měla obsahovat informace o významných skutečnostech, které nastaly až po rozvahovém dni, předpokládaný vývoj činnosti, cíle a metody řízení rizik atd. V neposlední řadě může výroční zpráva sloužit rovněž k propagaci společnosti. Dle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, § 21 jsou povinny vyhotovit výroční zprávu účetní jednotky, které podléhají auditu.

Účetní jednotky, které se zapisují do obchodního rejstříku, mají povinnost zveřejnit výroční zprávu a účetní závěrku (může být součástí výroční zprávy) jejich uložením do sbírky listin obchodního rejstříku, nejpozději do 12 měsíců od rozvahového dne (Sládková a Strouhal, 2016, s. 8)

1.2.1 Rozvaha

Rozvaha podává přehled o stavu majetku a zdrojích jeho krytí k určitému datu. Platí zde bilanční princip - celková aktiva se rovnají celkovým pasivům. Jednotlivé hodnoty se v rozvaze stejně jako ve všech ostatních účetních výkazech uvádějí v celých tisících Kč.

Aktiva jsou majetek, kterým podnik disponuje, a v rozvaze jsou seřazena od nejméně likvidních po nejvíce likvidní položky. Členíme je na tři skupiny: stálá aktiva (dlouhodobý majetek), krátkodobý oběžný majetek a přechodná aktiva (časové rozlišení).

Na straně aktiv jsou za běžné období uváděny tři sloupce – výše aktiv brutto, samostatně výše oprávek a opravných položek ve sloupci korekce a aktiva netto (aktiva snižená o oprávkou a opravné položky). Aktiva za minulé období se uvádějí v hodnotě netto.

Struktura pasiv zobrazuje, z jakých zdrojů byl majetek firmy pořízen. Z tohoto pohledu se rozlišuje kapitál vlastní nebo kapitál cizí.

Primární složku vlastního kapitálu tvoří základní kapitál, což je souhrn peněžních i nepeněžních vkladů společníků. Dále je vlastní kapitál tvořen kapitálovými fondy, fondy ze zisku a výsledkem hospodaření za běžné i minulé účetní období.

Cizí zdroje mají většinou charakter závazku vůči ostatním subjektům a z časového hlediska je lze dělit na krátkodobé (do jednoho roku) a dlouhodobé. Cizí kapitál zahrnuje rovněž rezervy (zákonné a ostatní), které představují současný závazek vyvolávající budoucí výdaj. (Pešková a Jindřichovská, 2012, s. 34)

Poslední položku na straně pasiv představuje časové rozlišení.

1.2.2 Výkaz zisku a ztráty

Výkaz zisku a ztráty podává informace o dosaženém výsledku hospodaření za určité období.

Účetní jednotky mohou vykazovat VZZ v druhovém nebo účelovém členění. V druhovém členění uvádí náklady a výnosy členěné podle druhů nákladů a výnosů, zatímco v účelovém členění se uvádí v provozní části náklady v členění podle účelu, na který byly vynaloženy, bez ohledu na jeho druh. (Sládková a Strouhal, 2016, s. 59)

V druhovém členění	V účelovém členění
<ul style="list-style-type: none"> • Tržby z prodej výrobků a služeb • tržby z prodeje zboží • Výkonová spotřeba • Změna stavu zásob vlastní činnosti • Aktivace • Osobní náklady • Úprava hodnot v provozní oblasti • Ostatní provozní výnosy • Ostatní provozní náklady • Provozní výsledek hospodaření 	<ul style="list-style-type: none"> • Tržby z prodeje výrobků, zboží a služeb • Náklady na prodeje (včetně úprav hodnot) • Hrubý zisk nebo ztráta • Odbytové náklady (včetně úprav hodnot) • Správní náklady (včetně úprav hodnot) • Ostatní provozní výnosy • Ostatní provozní náklady • Provozní výsledek hospodaření

Obrázek 1 Základní členění výkazu dle druhového a účelového členění
Zdroj: (Růčková, 2021, s. 33)

Výkaz zisku a ztráty zachycuje následující vztah mezi výnosy a náklady:

$$\text{výnosy} - \text{náklady} = \text{výsledek hospodaření (+ zisk, - ztráta)}$$

Výsledek hospodaření se zjišťuje ve dvou oblastech – za provozní a finanční činnost.

Pro potřeby finanční analýzy jsou využívány různé formy zisku a lze je vyčíst přímo z výkazu zisku a ztráty (Růčková, 2021, s. 65):

EBIT (zisk před odečtením úroků a daní) Provozní výsledek hospodaření
 EAT (zisk po zdanění) Výsledek hospodaření za běžné účetní období
 EBT (zisk před zdaněním) Výsledek hospodaření před zdaněním

1.2.3 Přehled o peněžních tocích (Cash Flow)

„Přehled o peněžních tocích podává informaci o přírůstcích (příjmech) a úbytcích (výdajích) peněžních prostředků a peněžních ekvivalentů v průběhu účetního období.“ Za peněžní ekvivalenty je považován krátkodobý likvidní majetek, který lze snadno a pohotově převést na předem známou částku hotovosti – např. obchodovatelné cenné papíry, termínované vklady s maximální výpovědní lhůtou do 3 měsíců. (Šteker a Otrusinová, 2021, s. 248)

Jak uvádí Vochozka (2020, s. 38), podstatou cash flow je nejen informovat o vývoji finanční situace společnosti, ale výkaz bývá velmi často používán jako nástroj pro posouzení a řízení likvidity. Neboť na rozdíl od výkazu zisku a ztráty, který zaznamenává výnosy a náklady v období jejich vzniku, poskytuje cash flow přehled o uskutečněných peněžních příjmech a výdajích. Dle Knápkové et al. (2017, s. 52), mezi těmito veličinami dochází k časovému i obsahovému nesouladu, a firma se tak i přesto, že dosahuje zisku, může ocitnout v platební neschopnosti.

Peněžní toky jsou v přehledu rozděleny na cash flow z provozní, investiční a finanční činnosti. Provozní činnost zahrnuje základní výtěžnou činnost účetní jednotky, tudíž by se mělo jednat o nejvýznamnější zdroj vnitřního financování. Investiční činnost se týká především výdajů vynaložených na pořízení investičního majetku a příjmů z prodeje dlouhodobých aktiv. Dále do této oblasti spadají i peněžní toky spjaté s půjčkami a úvěry spřízněným osobám. Peněžní toky z finanční činnosti zahrnují přírůstky a úbytky související s dlouhodobými závazky a pohyby peněžních prostředků vedoucí ke změně ve výši a struktuře vlastního kapitálu (vyplacení podílů na zisku, zvyšování vlastního jmění apod.).

Výsledek cash flow za investiční činnost bývá obvykle záporný, přesto není vnímán negativně, neboť svědčí o investicích společnosti do obnovy a rozvoje. Naopak záporné provozní cash flow, obzvláště v několika po sobě jdoucích obdobích, nasvědčuje o vážných problémech, které mohou být klíčové pro samotnou existenci firmy. (Knápková et al., 2017, s. 53)

Cash flow z provozní činnosti lze sestavit dvěma způsoby, a to pomocí metody přímé a metody nepřímé. V praxi je více využívána nepřímá metoda, která je založená na úpravě výsledku hospodaření o nepeněžní transakce (odpisy, tvorba rezerv a opravných položek) a o změny položek rozvahy, vyjadřujících rozdíl mezi příjmy a výdaji a mezi toky výnosů a nákladů. (Sládková a Strouhal, 2016, s. 67)

1.2.4 Přehled o změnách vlastního kapitálu

Přehled o změnách vlastního kapitálu podává informace o pohybech, ke kterým došlo u jednotlivých položek vlastního kapitálu v průběhu účetního období. Konkrétní forma výkazu není jednoznačně stanovená, mezi uváděné operace patří zejména, zda došlo k navýšení nebo snížení základního kapitálu, vkladům společníků do vlastního kapitálu, vyplacení podílů na zisku a jejich zdroje, přesuny mezi fondy apod.

1.2.5 Příloha k účetní závěrce

Příloha k účetní závěrce poskytuje podrobnější informace k vybraným položkám rozvahy a výkazu zisku a ztráty. Musí obsahovat obecné údaje o účetní jednotce (název, sídlo, právní forma, předmět činnosti, datum vzniku, popis vlastnické a organizační struktury apod.) Dále jsou v ní uvedeny údaje o používaných účetních metodách a účetních zásadách, způsob oceňování a stanovení úprav hodnot majetku, průměrný přepočtený počet zaměstnanců, rozpis bankovních úvěrů včetně úrokových sazeb, rozčlenění tržeb atd. Konkrétní předepsaný obsah a uspořádání přílohy k účetní závěrce upravuje § 39 vyhlášky č. 500/2002 Sb. (Sládková a Strouhal, 2016, s. 12).

2 METODY A UKAZATELE FINANČNÍ ANALÝZY

Při volbě metod finanční analýzy je nutno brát ohled především na účel, nákladnost a požadovanou spolehlivost.

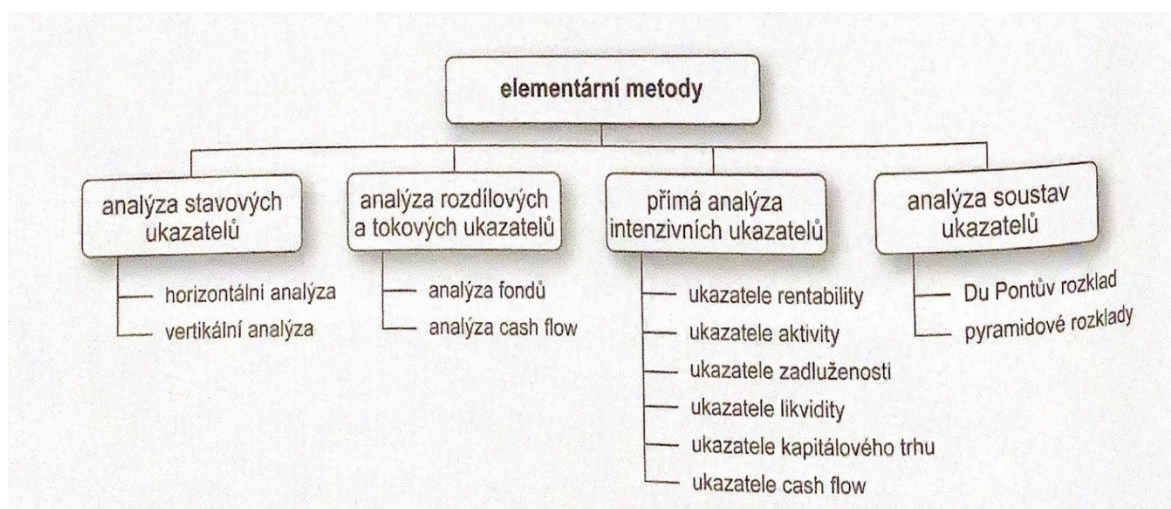
Dle Kaloudy (2017, s. 61) existují dva základní přístupy k finanční analýze:

- analýza fundamentální (založena na vzájemném propojení souvislostí ekonomických a mimoekonomických procesů),
- analýza technická (používá matematických a statických metod ke zpracování dat a následnému vyhodnocení výsledků).

Přestože finanční analýza spadá do kategorie technické analýzy, oba přístupy jsou navzájem natolik propojené, že zpravidla bývá nutností, aby se vzájemně kombinovaly a doplňovaly.

Z hlediska složitosti matematických postupů při zpracování dat členíme technickou finanční analýzu na **elementární metody** a na složitější tzv. **vyšší metody** finanční analýzy, které zahrnují matematicko-statistické a nestatické metody. Elementární metody se vyznačují tím, že využívají pouze základní aritmetické operace, čímž nevyžadují žádné hlubší znalosti uživatelů v oblasti matematické statistiky ani speciální softwarové vybavení. (Sládková a Strouhal, 2016, s. 125)

Podle Růčkové (2021, s. 48) lze elementární metody rozčlenit do několika skupin a v případě využití všech těchto metod jako celku, je lze považovat za komplexní finanční rozbor hospodaření podniku.

Obrázek 2 Členění elementárních metod finanční analýzy

Zdroj: (Růčková, 2021, s. 48)

2.1 Analýza absolutních ukazatelů

Základem pro tuto metodu je použití hodnot přímo z účetních výkazů, tedy tzv. absolutní ukazatele. Ty je možno dále rozčlenit na stavové veličiny (položky rozvahy) a veličiny tokové. Při rozboru účetních výkazů jsou rozlišovány dvě základní techniky, analýza horizontální a analýza vertikální. Obě techniky by měly napomoci snadněji nahlédnout do účetních výkazů, umožnit lépe vidět původní absolutní data v určitých souvislostech a vytvořit si tak prvotní představu o hospodaření podniku. (Kislingerová et al., 2010, s. 79)

Horizontální analýza neboli analýza trendů, se zabývá časovými změnami jednotlivých položek účetních výkazů ve vztahu k minulému období, a to po řádcích neboli horizontálně.

Vertikální analýza, nazývaná též procentní rozbor komponent, zjišťuje procentní podíl jednotlivých položek rozvahy na určitém zvoleném základu, obvykle k celkové bilanční sumě.

Vochozka (2020, s. 39) dále uvádí, že tyto „procentní poměry jsou srovnávány v čase, s plánem, mezi podniky, odvětvím nebo doporučenými hodnotami.“

2.2 Analýza rozdílových ukazatelů

Princip této metody, jak lze odvodit z názvu, spočívá ve výpočtu rozdílu mezi určitými veličinami absolutních ukazatelů. Rozdílové ukazatele bývají někdy nazývány i jako fondy finančních prostředků a slouží především k analýze finanční situace podniku, především jeho likvidity. Mezi nejčastěji používané se řadí ukazatel čistého pracovního kapitálu.

ČISTÝ PRACOVNÍ KAPITÁL (NET WORKING CAPITAL)

Čistý pracovní kapitál (ČPK) představuje tu část oběžného majetku, která je financována dlouhodobým kapitálem. Je řazen mezi významné indikátory platební schopnosti společnosti, neboť ČPK představuje jakýsi finanční „polštář“ pro případ náhlé potřeby likvidních prostředků.

Velikost ČPK závisí na oboru podnikání, obecně ale platí, že jeho hodnota by měla být kladná, aby společnost byla schopná hradit své krátkodobé závazky. Vyšší potřebu čistého pracovního kapitálu lze doporučit především u menších společnostech, neboť eliminuje riziko krátkodobých výkyvů. Naopak u firem, pro které jsou peněžní prostředky relativně dostupné, nebude tlak na tvorbu ČPK tak velký. (Růčková, 2021, s. 139)

Dle Růčkové (2021, s. 63) lze čistý pracovní kapitál vypočítat dvěma způsoby:

- z pohledu manažera (ze strany aktiv)

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = \text{oběžná aktiva} - \text{krátkodobé závazky}$$

- z pohledu vlastníka (ze strany pasiv)

$$\text{Čistý pracovní kapitál} = (\text{vl. kapitál} + \text{dlouhodobý cizí kapitál}) - \text{stálá aktiva}$$

Pomocí ČPK lze také zjistit, jaký typ finanční politiky společnost uplatňuje. Zlaté bilanční pravidlo nám udává, že dlouhodobý majetek by měl být krytý dlouhodobými zdroji a krátkodobý majetek financován krátkodobým kapitálem. Při agresivním způsobu financování krátkodobý kapitál pokrývá i část stálých aktiv, což s sebou nese určité riziko a případný výpadek krátkodobých zdrojů by tak mohl ohrozit i stabilitu firmy. Naproti tomu konzervativní způsob financování využívá dlouhodobého kapitálu také k financování části oběžného majetku. Jedná se o bezpečnější strategii, která je však relativně drahá (dlouhodobé zdroje jsou dražší než zdroje krátkodobé). (Kalouda, 2017, s. 123)

2.3 Analýza poměrových ukazatelů

Patří k nejpoužívanějším metodám finanční analýzy. Poměrové (intenzivní) ukazatele charakterizují vzájemný vztah dvou absolutních ukazatelů pomocí jejich podílu. Jak uvádějí Sládková a Strouhal (2016, s. 131), „*aby měl takto vypočtený poměrový ukazatel určitou vypovídací schopnost, musí existovat mezi položkami uvedenými do poměru vzájemná souvislost.*“

Poměrové ukazatele jsou oblíbeným nástrojem nejen pro sledování vývoje finanční situace podniku v čase, ale umožňují získané hodnoty dále porovnávat s odvětvovým průměrem, hodnotami srovnatelného podniku nebo doporučenými hodnotami u jednotlivých ukazatelů. Ty by však měly být považovány pouze za orientační, neboť se mohou lišit v závislosti na oboru podnikání a dále je třeba také uvážit i jedinečnost každé firmy. (Knápková et al., 2017, s. 87)

Pešková a Jindřichovská (2012, s. 59) k této problematice dodávají, že poměrové ukazatele sice mohou upozornit na jistý problém, avšak pouze na základě výsledné hodnoty určitého ukazatele nelze vyvodit jednoznačné závěry. Důležité jsou i vzájemné vazby a závislost mezi danými ukazateli.

Všeobecně se poměrové finanční ukazatele člení se do několika skupin podle jednotlivých oblastí hodnocení hospodaření a finanční situace podniku. Nejčastěji se jedná o tyto skupiny ukazatelů:

- ukazatele rentability,
- ukazatele aktivity,
- ukazatele zadluženosti,
- ukazatele likvidity,
- ukazatele kapitálového trhu.

2.3.1 Ukazatele likvidity

Likvidita vyjadřuje schopnost firmy přeměnit svá aktiva na peněžní prostředky a vyrovnat se tak se svými splatnými i budoucími závazky. Naproti tomu solventnost se vyznačuje okamžitou platební schopností dostát svým závazkům. (Pešková a Jindřichovská, 2012, s. 104)

Jednotlivé ukazatele likvidity tak mají za úkol prověřit potenciální schopnost podniku hradit své závazky – porovnáním závazků oproti likvidním nebo disponibilním prostředkům. Dlouhodobá platební schopnost dostát svým závazkům je nejen jednou ze základních podmínek existence firmy, ale zásadně ovlivňuje i vztahy vůči věřitelům, dodavatelům a zákazníkům.

Rozlišujeme tři stupně likvidity:

UKAZATEL BĚŽNÉ LIKVIDITY (likvidita III. stupně)

$$\text{běžná likvidita (L3)} = \frac{\text{oběžná aktiva}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Ukazatel běžné likvidity vyjadřuje, kolikrát pokrývají oběžná aktiva krátkodobé zdroje podniku. Knápková et al. (2017, s. 94) uvádějí, že pro přesnější vypovídací schopnost tohoto ukazatele je zapotřebí provést i hlubší analýzu struktury zásob a pohledávek. Především neprodejné a zastaralé zásoby nebo nedobytné pohledávky nelze totiž považovat za skutečně likvidní.

Doporučená hodnota ukazatele by se měla pohybovat v rozmezí 1,5 – 2,5. V závislosti na zvolené strategii financování může být hodnota i vyšší (konzervativní přístup), avšak ani u

agresivního způsobu financování by neměla klesnout pod hodnotu 1. (Kislingerová et al., 2010, s. 104)

UKAZATEL POHOTOVÉ LIKVIDITY (likvidita II. stupně)

$$\text{pohotová likvidita (L2)} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{zásoby}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

V tomto případě jsou oběžná aktiva očištěna o zásoby, tedy nejméně likvidní položku oběžného majetku. Autoři Vochozka (2020, s. 45) i Kislingerová et al. (2010, s. 105) se ve svých publikacích shodují, že prospěšnější je sledovat vývoj a trend tohoto ukazatele za několik po sobě jdoucích období nežli výsledek porovnávat s jinými hodnotami, například u konkurenčních podniků.

Ukazatel pohotové likvidity by měl nabývat hodnot v intervalu 1 – 1,5, z čehož vyplývá, že podnik by byl schopen uhradit své krátkodobé závazky, aniž by byl nucen přistoupit k prodeji zásob (Růčková, 2021, s. 61).

UKAZATEL OKAMŽITÉ LIKVIDITY (likvidita I. stupně)

$$\text{okamžitá likvidita (L1)} = \frac{\text{krátkodobý fin. majetek}}{\text{krátkodobé závazky}}$$

Je někdy nazývána také hotovostní likviditou a udává schopnost podniku dostat svým závazkům okamžitě pomocí nejlikvidnějších složek oběžných aktiv. Kromě hotovosti a peněžních prostředků na účtu zahrnuje číselník rovněž obchodovatelné cenné papíry, šeky atd.

Doporučená hodnota ukazatele je 0,2 – 0,5. Autorky Pavelková a Knápková (2012, s. 32) uvádějí, že v případě vysoké hodnoty tohoto ukazatele nejsou peněžní prostředky využívány příliš efektivně, čímž snižují možnou výnosnost podniku.

PODÍL ČPK NA OBĚŽNÝCH AKTIVECH

Tento ukazatel bývá často přiřazován mezi ukazatele likvidity, neboť charakterizuje krátkodobou finanční stabilitu. Ukazatel udává, jak velkou procentní část zaujímá čistý pracovní kapitál na oběžném majetku a dle Kaloudy (2017, s. 124) by výsledné hodnoty, pokud možno, měly dosahovat 30–50 %.

$$\text{podíl ČPK na oběžných aktivech} = \frac{\text{oběžná aktiva} - \text{krátk. cizí zdroje}}{\text{oběžná aktiva}}$$

2.3.2 Ukazatele rentability

Ukazatele rentability definují výnosnost – tedy schopnost generovat zisk za použití vloženého kapitálu. Vzhledem k rozdílnosti v rámci jednotlivých odvětví nelze u těchto ukazatelů určit doporučené hodnoty, avšak za příznivých ekonomických podmínek by hodnoty měly mít obecně rostoucí tendenci.

Pro potřeby finanční analýzy je potřeba rozlišovat různé druhy zisku. Základní kategorie zisku jsou znázorněny na obrázku č. 3, kdy k nejčastěji používaných formám zisku pro finanční analýzu patří čistý zisk nebo neboli zisk po zdanění (EAT), zisk před zdaněním (EBT) a zisk před zdaněním a úroky (EBIT).

$$\begin{array}{r}
 \text{čistý zisk (EAT)} \\
 \hline
 + \text{ daň z příjmu} \\
 \hline
 = \text{zisk před zdaněním (EBT)} \\
 + \text{ nákladové úroky} \\
 \hline
 = \text{zisk před úroky a zdaněním (EBIT)} \\
 + \text{ odpisy} \\
 \hline
 = \text{zisk před úroky, zdaněním a odpisy (EBITDA)}
 \end{array}$$

Obrázek 3 Základní kategorie zisku

Zdroj: (Knápková et al., 2017, s. 48)

RENTABILITA AKTIV (ROA)

$$ROA = \frac{EBIT}{\text{celková aktiva}}$$

Ukazatel poměruje dosažený zisk s celkovými aktivy investovanými do podnikání, bez ohledu na to, zda byla financována z vlastních či cizích zdrojů. Je použitelný pro měření celkové efektivnosti firmy.

RENTABILITA VLASTNÍHO KAPITÁLU (ROE)

$$ROE = \frac{EAT}{\text{vlastní kapitál}}$$

Vyjadřuje, kolik čistého zisku připadá na jednu korunu kapitálu investovaného vlastníky podniku. Pokud výsledná hodnota ROE nepřevyšuje velikost úroků z alternativních investic, nemá provozování dané činnosti své opodstatnění, neboť úročením peněz v bance lze dosáhnout zisku, aniž by bylo třeba podstupovat dané riziko podnikání. (Knápková et al., 2017, s. 103)

RENTABILITA TRŽEB (ROS)

$$ROS = \frac{EAT}{tržby}$$

Tento ukazatel vyjadřuje ziskovou marži společnosti a řadí se mezi důležité ukazatele hodnocení úspěšnosti podnikání. Udává, kolik haléřů čistého zisku připadá na jednu korunu tržeb. Je-li ukazatel ROS nižší než oborový průměr, pak platí, že společnost prodává za nízké ceny nebo má příliš vysoké celkové náklady, popřípadě obojí. (Růčková, 2021, s. 70)

2.3.3 Ukazatele aktivity

Ukazatele aktivity mají za úkol zhodnotit, jak efektivně podnik využívá celková aktiva nebo jednotlivé složky majetku. Většinou se ukazatele vyjadřují v podobě počtu obrátek (rychlosti obratu) nebo v podobě doby obratu. Efektivní hospodaření má vliv nejen na likviditu, ale i rentabilitu dané společnosti. (Růčková, 2021, s. 75)

OBRAT CELKOVÝCH AKTIV

$$Obrat celkových aktiv = \frac{tržby}{celková aktiva}$$

Pomocí tohoto ukazatele lze zjistit celkové využití majetku, tedy jaké tržby připadají na jednotku aktiv. Růčková (2021, s. 108) uvádí, že nízká hodnota tohoto ukazatele může svědčit o neúměrné majetkové vybavenosti.

OBRAT ZÁSOb

$$Obrat zásob = \frac{náklady na prodané zásoby}{průměrný stav zásob}$$

Ukazatel udává, kolikrát je každá položka zásob během sledovaného období prodána a znovu naskladněna. Čím větší hodnoty dosahuje, tím rychleji se zásoby otáčí a jejich využívání je efektivnější.

DOBA OBRATU ZÁSOb

$$Doba obratu zásob = \frac{průměrný stav zásob}{náklady na prodané zásoby} \times 360$$

Tento ukazatel vyjadřuje průměrný počet dnů, po které jsou zásoby vázány v podniku do doby jejich spotřeby nebo prodeje. Pro posouzení ukazatele je důležitý jeho vývoj v čase, ideální je postupné snižování hodnot.

Scholleová, (2017, s. 181) stejně jako další autoři ve vzorci doby obratu zásob používá hodnotu 360, která představuje tzv. ekonomický rok. Přestože je v literatuře běžně používaná forma vzorce s hodnotou tržeb ve jmenovateli, autoři Synek (2007, s. 337), Brealey et al. (2014, s. 843) a mnozí další, z důvodu ocenění čitatele i jmenovatele na obdobné bázi, upřednostňují namísto tržeb použít náklady na prodané zboží, popř. alespoň od tržeb odečíst marži.

DOBA OBRATU POHLEDÁVEK

$$\text{Doba obratu pohledávek} = \frac{\text{průměrný stav pohledávek}}{\text{tržby}} \times 360$$

Vyjadřuje průměrný počet dní, za který dostane firma od svých obchodních partnerů zaplacen. Obecně je v zájmu společnosti, poskytovat co nejkratší dobu inkasa a předejít tak potřebě nutného úvěru pro financování ostatních potřeb společnosti. Dále je žádoucí, aby průměrná pohledávek byla kratší než doba obratu závazků, neboť případný nesoulad mezi průměrnou splatností pohledávek a závazků výraznou měrou ovlivňuje likviditu společnosti. (Knápková et al., 2017, s. 108)

DOBA OBRATU ZÁVAZKŮ

$$\text{Doba obratu závazků} = \frac{\text{krátk. závazky z obch. vztahů} + \text{ost. závazky}}{\text{výkonová spotřeba}} \times 360$$

Ukazatel vyjadřuje, za jak dlouhou dobu společnost průměrně hradí své závazky z obchodních vztahů. Jedná se prakticky o dobu, po kterou může čerpat bezplatných obchodní úvěr, avšak pro věřitele tento údaj také může vypovídat o předpokládané platební morálce firmy. (Růčková, 2021, s. 76)

2.3.4 Ukazatele zadluženosti

Ukazatele zadluženosti slouží k hodnocení dlouhodobé finanční stability společnosti a mají mimo jiné vypovídací schopnost zejména pro věřitele, neboť ovlivňují, zda bude žádosti o úvěr vyhověno a také za jakou úrokovou sazbu. S rostoucí zadlužeností na sebe firma bere i větší riziko, že nebude schopna splácet své závazky. Dle Kislingerové (2010, str. 110) je však určitá zadluženost je pro firmu žádoucí, protože cizí zdroje jsou díky působení tzv. daňového štítu levnější než zdroje vlastní.

Podstatou analýzy zadluženosti by tedy mělo být nalezení optimálního poměru mezi kapitálem vlastním a kapitálem cizím. (Růčková, 2021, str. 72)

CELKOVÁ ZADLUŽENOST

$$\text{Celková zadluženost} = \frac{\text{cizí zdroje}}{\text{celková aktiva}}$$

Základním ukazatelem zadluženosti je ukazatel věřitelského rizika (celková zadluženost), který vyjadřuje, v jaké rozsahu jsou podniková aktiva financována cizími zdroji. Na doporučené hodnotě se autoři odborné literatury shodují a měla by se pohybovat v rozmezí 30–60 %. U finančně stabilního podniku může dočasný růst zadluženosti vést ke zvýšení celkové rentability vložených prostředků. (Knápková et al., 2017, str. 88)

FINANČNÍ PÁKA

$$\text{Finanční páka} = \frac{\text{celková aktiva}}{\text{vlastní zdroje}}$$

Ukazatel udává, kolikrát převyšují celková aktiva vlastní zdroje. V případě, že je společnost finančně stabilní, přispívá růst zadluženosti ke zvyšování její rentability.

KRYTÍ STÁLÝCH AKTIV DLOUHODOBÝMI ZDROJI

$$\text{Dlouhodobé krytí stálých aktiv} = \frac{(\text{vlastní kapitál} + \text{dlouhodobý cizí kapitál})}{\text{stálá aktiva}}$$

Ukazatel vyjadřuje krytí dlouhodobého majetku dlouhodobými zdroji. Při hodnotě vyšší než 1 lze mluvit o překapitalizaci firmy, což sice značí finanční stabilitu, ale zároveň snižuje celkovou efektivnost podnikání.

DOBA SPLÁCENÍ DLUHU

$$\text{Doba splácení dluhu} = \frac{(\text{cizí zdroje} - \text{finanční majetek})}{\text{provozní cash flow}}$$

Ukazatel udává v letech, za jak dlouho by splatila společnost své úvěry a půjčky z vytvářeného provozního cash flow.

2.3.5 Ukazatele kapitálového trhu

Ukazatele kapitálového trhu nejsou v této práci zmíněny, vzhledem ke skutečnosti, že se jedná o společnost s ručením omezeným.

3 ANALÝZA SOUSTAV UKAZATELŮ A MODELŮ

Složitost ekonomického procesu dokazuje, že na situaci a vývoj podniku je třeba nahlížet komplexně, ne pouze na základě vypočítané hodnoty jednotlivých ukazatelů. V případě, že by byly hodnoceny pouze izolovaně, mají pouze omezenou vypovídací schopnost a mohou tak vést k nesprávnému rozhodnutí. (Knápková et al., 2017, s. 129).

Podstatou těchto soustav ukazatelů je usnadnit, zpřehlednit a také sjednotit dosavadní poznatky o finančním dění ve firmě.

3.1 Soustavy poměrových ukazatelů

Soustavy poměrových ukazatelů umožňují lépe pochopit vzájemné vztahy a souvislosti mezi jednotlivými ukazateli použitými při finanční analýze. Mezi typické ukazatelové soustavy patří pyramidové soustavy ukazatelů, jejichž základní myšlenkou je postupný rozklad vrcholového ukazatele tak, aby bylo patrné, které faktory se výrazně podílely na jeho hodnotě. Mezi nejznámější patří Du Pont rozklad.

DU PONT ROZKLAD ROE

Tento rozklad byl poprvé použit v chemické společnosti Du Pont de Nemeurs, po níž nese také své jméno. Zaměřuje se na rozklad rentability vlastního kapitálu a vymezení jednotlivých položek, které do tohoto ukazatele vstupují. Pro lepší představivost bývá tento ukazatel zobrazován graficky a jeho velkou výhodou je

V prvním stupni lze základní Du Pontovu rovnici rozložit jako součin těchto tří ukazatelů: rentability tržeb, obratu aktiv a finanční páky.

Za předpokladu, že je hodnota ROA vyšší než úroková míra z cizího kapitálu, přispívá navýšení podílu cizích zdrojů k růstu hodnoty ROE. (Knápková et al., 2017, str. 124)

3.2 Souhrnné indexy a predikční modely

Soustavy souhrnných ukazatelů slouží k celkovému zhodnocení situace dané společnosti.

Jsou rozlišovány dvě skupiny souhrnných ukazatelů:

- bonitní modely (hodnotí bonitu a finanční zdraví),
- bankrotní modely (identifikují, zda je firma ohrožena bankrotem).

Stanovit bonitu podniku lze podle Kralickova Quicktestu, Tamariho modelu nebo soustavy bilančních analýz podle Rudolfa Douchy. Mezi modely predikující finanční tíseň neboli bankrotní modely se řadí např. Altmanovo Z-skóre nebo „IN“ Index důvěryhodnosti.

Autoři Knápková et al. (2017, s. 136) však upozorňují, že výše uvedené souhrnné ukazatele mají spíše orientační nebo doplňující charakter a v žádném případě nemohou nahradit podrobnou finanční analýzu.

KRALICKŮV QUICTEST

Kralickův „rychlý test“ je považován za nejznámější bonitní model. Během výpočtu je využíváno čtyř ukazatelů, kdy první dva ukazatele (kvóta vlastního kapitálu a doba splácení dluhu z cash flow) hodnotí finanční stabilitu, zatímco další dva ukazatele se zaměřují na rentabilitu.

Každý z ukazatelů získá dle dané stupnice bodové ohodnocení a výsledné skóre se stanoví jako aritmetický průměr všech čtyř ukazatelů. Je-li výsledná hodnota větší než 3, lze finanční situaci považovat za velmi dobrou a firmu lze označit za bonitní. Naopak u výsledné hodnoty menší než 1, se společnost potýká s problémy a její hospodaření je označeno za nedostatečné. (Růčková, 2021, s. 97)

Z-SKÓRE (ALTMANŮV MODEL)

Altmanovo Z-skóre patří k nepoužívanějším bankrotním modelům. Výpočet tohoto indexu je stanoven jako součet hodnot pěti, popř. šesti běžných poměrových ukazatelů, jimž je přiřazena různá váha, přičemž největší z nich je přidělena rentabilitě celkového kapitálu.

Autorky Kislingerová a Neumaierová upravili v roce 1998 původní model pro podmínky ČR a rozšířili jej o šestou proměnnou. Hodnotící kritéria zůstala stejná. V případě že je výsledná hodnota $> 2,99$ lze finanční situaci hodnotit jako uspokojivou a firma se nachází v pásmu prosperity. Naopak hodnota $< 1,81$ napovídá tomu, že firma je ohrožena vážnými finančními problémy. (Pešková a Jindřichovská, 2012, s. 150)

Vzorec pro výpočet je následující:

$$Z - skóre = 1,2 \times X_1 + 1,4 \times X_2 + 3,3 \times X_3 + 0,6 \times X_4 + X_5 - X_6$$

X_1 – pracovní kapitál / aktiva

X_4 – pracovní kapitál / aktiva

X_2 – nerozdělené zisky / aktiva

X_5 – tržby / aktiva

X_3 – EBIT / aktiva

X_6 – závazky po splatnosti / tržby.

4 POROVNÁNÍ VYBRANÝCH UKAZATELŮ S ODVĚTVÍM POMOCÍ BENCHMARKINGU

Pro vyhodnocení výkonnosti v rámci daného odvětví, případně s hodnotami konkurenčního nebo nejlepšího podniku v oboru slouží benchmarking. Tato metoda je založená na tzv. prostorovém srovnávání, které napomáhá odhalit slabá a silná místa v hospodaření dané firmy.

V České republice je možné provést srovnání s odvětvím pomocí diagnostického systému finančních indikátorů INFA. Tato metoda vznikla na základě spolupráce Ministerstva průmyslu a obchodu s Vysokou školou ekonomickou a je dostupná na webových stránkách MPO.

Mezi hojně užívané metody mezipodnikového srovnávání, zejména pro svou přehlednost, patří také spider analýza.

SPIDER ANALÝZA

Jedná se o grafické vyhodnocení ukazatelů pomocí paprskového grafu (spider graph). Jeho nespornou předností je, že dokáže velmi rychle a přehledně zhodnotit postavení analyzovaného podniku vzhledem k odvětvovému průměru, případně konkurenčnímu podniku.

Pomocí tohoto grafu jsou porovnávány čtyři základní skupiny ukazatelů – rentabilita, likvidita, zadluženost a aktivita. Jednotlivé ukazatele jsou vyjádřeny v procentech vůči základně (odvětvovému průměru). Obecně lze říci, že čím je hodnota dále od středu, tím lépe pro podnik. Nutno však přihlídnout k tomu, že některé ukazatele je žádoucí minimalizovat. Toho lze dosáhnout tím, že jsou podíly počítány z převrácených hodnot – srovnávaný podnik je ve jmenovateli a odvětvový průměr v čitateli.

Dále je třeba věnovat zvýšenou pozornost i ukazatelům, které by měli nabývat optimálních hodnot, např. ukazatele likvidity. (Růčková, 2021, s. 52)

II. PRAKTICKÁ ČÁST

5 PŘEDSTAVENÍ VYBRANÉ SPOLEČNOSTI

Hlavní předmět podnikání: nákup a prodej elektrických vodičů a kabelů

Právní forma: Společnost s ručením omezeným

Rok založení: 2021

Základní kapitál: 25 025 000,- Kč

Pro účely této práce společnost ponese fiktivní název XY, s.r.o., a to z důvodu neudělení souhlasu společnosti se zveřejněním svého obchodního jména.

Společnost se zabývá zejména obchodní činností, prodává nejen domácím, ale také evropském trhu. Kabelové svazky, jež tvoří hlavní portfolio zboží najdou uplatnění v automobilovém, elektrotechnickém nebo robotickém průmyslu.

Počet zaměstnanců je v posledních letech stabilní, v současné době zaměstnává okolo 25 zaměstnanců, z nichž velkou část představují THP.

Dle klasifikace ekonomických činností CZ-NACE spadá společnost XY, s.r.o. společnost do skupiny 46 - Zprostředkování velkoobchodu a velkoobchod v zastoupení, kromě motorových vozidel.

6 FINANČNÍ ANALÝZA VYBRANÉ SPOLEČNOSTI

Finanční analýza vychází z veřejně dostupných účetních výkazů společnosti XY, s.r.o., které jsou součástí přílohy této bakalářské práce. Uvedené hodnoty jsou uvedeny v tis. Kč.

Jednotlivé části této analýzy jsou zpracovány na základě poznatků z teoretické části.

6.1 Analýza absolutních ukazatelů

Analýza absolutních ukazatelů je provedena za pomoci vertikální (procentního rozboru) a horizontální analýzy (vývoje trendů) rozvahy a výkazu zisku a ztráty společnosti XY, s.r.o.

Analýza rozvahy poskytuje ucelenější pohled na majetkovou a finanční strukturu vybrané společnosti, zatímco analýza výkazu zisku a ztráty zhodnocuje oblast nákladů, výnosů a vývoj výsledku hospodaření. Pro přehlednost jsou k tomuto účelu uváděny vybrané zkrácené účetní výkazy, kompletní vertikální i horizontální analýzy jsou uvedeny v příloze.

6.1.1 Horizontální a vertikální analýza rozvahy

Na první pohled je zřejmé, že společnost meziročně významně roste a zvětšuje bilanční sumu. Za tímto nárůstem stojí především navyšování oběžného majetku, který vzhledem k předmětu podnikání tvoří podstatnou část celkových aktiv. Z vertikální analýzy rozvahy je zřejmé, že zaujímá téměř 96–98 % z celkových aktiv, zbylá dvě procenta připadají na aktiva stálá.

Na nezvykle vysokém procentu oběžných aktiv se nejvíce podílejí krátkodobé pohledávky, které tvoří přibližně 45 % bilanční sumy a jejichž růst je přímo úměrně závislý od vývoje tržeb. Přibližně 35 % celkového majetku zaujímají zásoby. Vzhledem k zaměření společnosti se jedná převážně o zboží. K největšímu nárůstu zásob došlo v roce 2019, kdy jejich hodnota přesahovala 55 mil. Kč, neboť společnost byla nucena se předzásobovat kvůli nejisté situaci v době pandemie COVID 19 a očekávaným problémům s dodávkami z jihovýchodní Asie.

Stálá aktiva zaujímají necelá 2 % majetku společnosti a postupně dochází díky odepisování ke snižování dlouhodobého hmotného majetku. Větší investice proběhla pouze v roce 2020, kdy společnost zainvestovala do nového výrobního zařízení. Společnost nevlastní žádné budovy ani pozemky.

Tabulka 2 Vertikální analýza aktiv v letech 2017–2020

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

	2017		2018		2019		2020	
	částka	%	částka	%	částka	%	částka	%
Aktiva celkem	101 287	100%	115 775	100%	147 697	100%	151 532	100%
Dlouhodobý majetek	2 145	2%	1 941	2%	2 271	2%	2 754	2%
Dlouhodobý nehmotný majetek	181	0%	242	0%	102	0%	49	0%
Dlouhodobý hmotný majetek	1 964	2%	1 699	1%	2 169	1%	2 705	2%
Dlouhodobý finanční majetek	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Oběžná aktiva	97 616	96%	113 489	98%	145 005	98%	148 255	98%
Zásoby	33 937	34%	38 518	33%	55 818	38%	54 800	36%
Dlouhodobé pohledávky	1 004	1%	1 028	1%	450	0%	125	0%
Krátkodobé pohledávky	46 296	46%	51 602	45%	59 228	40%	66 211	44%
Krátkodobý finanční majetek	16 379	16%	22 341	19%	29 509	20%	27 119	18%
Časové rozlišení	1 526	2%	345	0%	421	0%	523	0%

Peněžní prostředky tvoří přibližně 16–20 % celkových aktiv, jiný krátkodobý finanční majetek společnost nevlastní. Hodnoty časového rozlišení aktiv stojí za zmínku pouze v roce 2017, kdy společnost uhradila předem za pronájem nových prostor, v ostatních letech jsou hodnoty časového rozlišení aktiv zanedbatelné.

Na straně pasiv lze velmi pozitivně hodnotit zvyšující se podíl vlastního kapitálu, jehož nárůst je vzhledem k neměnné výši základního kapitálu způsoben kladnými hospodářskými výsledky a využíváním zadržovaných zisků k financování rozvoje společnosti. V průběhu let 2017–2020 došlo k zvýšení vlastního kapitálu z hodnoty 45 mil. Kč na téměř 80 mil. Kč a od roku 2020 u společnosti XY, s.r.o. již převládá financování vlastními zdroji.

Tabulka 3 Vertikální analýza pasiv v letech 2017–2020

Zdroj: vlastní zpracování na základě účetních výkazů společnosti

	2017		2018		2019		2020	
	částka	%	částka	%	částka	%	částka	%
Pasiva celkem	101 287	100%	115 775	100%	145 697	100%	151 532	100%
Vlastní kapitál	45 138	45%	55 174	48%	68 226	47%	79 825	53%
Základní kapitál	25 025	25%	25 025	22%	25 025	17%	25 025	17%
Kapitálové fondy	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Rezervní fondy a ostatní fondy ze	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Výsledek hospodaření z minulých	20 598	20%	20 113	17%	26 150	18%	35 200	23%
Výsledek hospodaření běžného ú	-485	0%	10 036	9%	17 051	12%	19 600	13%
Cizí zdroje	56 149	55%	60 601	52%	77 471	53%	71 707	47%
Rezervy	3 528	3%	5 109	4%	4 319	3%	2 496	2%
Dlouhodobé závazky	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%
Krátkodobé závazky	52 621	52%	55 492	48%	72 737	50%	68 604	45%
Bankovní úvěry a výpomoci	0	0%	0	0%	415	0%	607	0%
Časové rozlišení	0	0%	0	0%	0	0%	0	0%

Z výkazu je dále patrné, že z hlediska cizích zdrojů upřednostňuje společnost XY, s.r.o. méně rizikový zdroj financování, a to krátkodobé závazky, z nichž jsou nejvýznamněji zastoupeny závazky z obchodních vztahů. K jejich největšímu nárůstu na hodnotu téměř 68 mil. Kč došlo v roce 2019, kdy rostly zároveň náklady vynaložené na prodané zboží, jak již bylo uvedeno výše, především z důvodu předzásobování se zbožím z jihovýchodní Asie.

Vzhledem k tomu, hodnoty vlastního kapitálu jsou výrazně vyšší než dlouhodobý majetek, může se společnost jevit jako značně překapitalizovaná.

6.1.2 Horizontální a vertikální analýza výkazu zisku a ztráty

Tržby za prodej zboží mají ve sledovaném období rostoucí charakter a dle vertikální analýzy tvoří téměř 99 % celkových výnosů. Nejvyšších výnosů dosáhla společnost v roce 2019, kdy tržby dosáhly téměř 373 mil. Kč, což je o 18 % více než v roce předešlém.

Stejný vzestupný trend kopírují i náklady vynaložené na prodané zboží (největší nákladová položka) a obchodní marže, která je po celé sledované období kladná a činí přibližně 13-15 % z tržeb.

Tabulka 4 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty za období 2017-2020

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti

		2017	2018	2019	2020
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	0,3%	1,4%	2,0%	3,1%
II.	Tržby za prodej zboží	99,7%	98,6%	98,0%	96,9%
A.	Výkonová spotřeba	91,9%	91,0%	89,8%	89,6%
1.	Náklady vynaložené na prodané zboží	86,7%	84,6%	83,0%	82,2%
2.	Spotřeba materiálu a energie	0,6%	1,4%	1,8%	2,9%
3.	Služby	4,6%	5,0%	5,0%	4,6%
D.	Osobní náklady	4,8%	4,7%	4,9%	4,5%
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti	0,3%	0,0%	0,0%	0,4%
III.	Ostatní provozní výnosy	0,1%	0,2%	0,3%	0,0%
F.	Ostatní provozní náklady	1,7%	0,6%	-0,1%	0,5%
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	1,5%	4,0%	5,7%	5,8%
VII.	Ostatní finanční výnosy	3,1%	3,8%	2,7%	6,5%
K.	Ostatní finanční náklady	4,6%	3,8%	3,0%	6,0%
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	-1,5%	-0,1%	-0,2%	0,6%
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	0,0%	3,9%	5,5%	6,3%
L.	Daň z příjmů	0,1%	0,8%	1,0%	1,2%
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	-0,2%	3,1%	4,5%	5,1%

Další významnou nákladovou položku tvoří osobní náklady. Po celé období dochází k nárůstu mezd, a to především z důvodu vzrůstajícího počtu zaměstnanců. K největšímu meziročnímu nárůstu mezd došlo v roce 2019, kdy mzdové náklady stouply o 24 %.

Zastoupení ostatních nákladů vzhledem k celkovým nákladům je téměř zanedbatelné.

Provozní výsledek hospodaření je po celé analyzované období kladný, nejmenší hodnoty tj. 4 mil. Kč dosahuje v roce 2017, kdy výrazný pokles tržeb zapříčinilo ukončení výroby u jednoho z klíčových zákazníků.

Tabulka 5 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti

		Změna 2017 - 2018		Změna 2018 - 2019		Změna 2019 - 2020	
		abs.	index	abs.	index	abs.	index
I.	Tržby z prodeje výrobků a služeb	3 644	384%	3 048	66%	4 384	57%
II.	Tržby za prodej zboží	37 921	14%	55 627	18%	-236	0%
A.	Výkonová spotřeba	35 194	14%	48 991	17%	2 979	1%
1.	Náklady vynaložené na prodané zboží	29 174	12%	43 671	16%	258	0%
2.	Spotřeba materiálu a energie	2 752	168%	2 373	54%	4 226	63%
3.	Služby	3 268	25%	2 947	18%	-1 505	-8%
D.	Osobní náklady	1 607	12%	3 530	23%	-1 229	-7%
E.	Úpravy hodnot v provozní oblasti	-937	-120%	149	97%	1 374	1498%
III.	Ostatní provozní výnosy	3 500	40%	-1 861	-15%	-1 021	-13%
F.	Ostatní provozní náklady	-2 678	-56%	-2 595	-125%	2 532	-282%
*	Provozní výsledek hospodaření (+/-)	8 796	214%	8 935	69%	280	1%
VII.	Ostatní finanční výnosy	3 500	40%	-1 861	-15%	14 717	142%
K.	Ostatní finanční náklady	-678	-5%	-1 002	-8%	11 653	104%
*	Finanční výsledek hospodaření (+/-)	3 860	92%	-538	-157%	3 056	-147%
**	Výsledek hospodaření před zdaněním (+/-)	12 656	13908%	8 397	67%	3 336	16%
L.	Daň z příjmů	2 135	542%	1 382	55%	787	20%
**	Výsledek hospodaření po zdanění (+/-)	10 521	2169%	7 015	70%	2 546	15%

Výsledek finančního hospodaření ovlivňují především kurzové rozdíly. Kromě roku 2020, kdy byl finanční výsledek hospodaření kladný, jsou výsledky ovlivněny kurzovými ztrátami. Nejhuře dopadl rok 2017, kdy došlo po skončení měnové intervence ČNB k výraznému posílení koruny vůči euru.

Kromě již zmíněného roku 2017, kdy se společnost ocitla ve ztrátě, dochází k výraznému nárustu u výsledku hospodaření za běžnou činnost, který se za poslední tři roky téměř zdvojnásobil.

6.2 Analýza čistého pracovního kapitálu

Čistý pracovní kapitál je definován jako rozdíl mezi oběžným majetkem a krátkodobými závazky a ve sledovaném období dosahoval po celou dobu kladných hodnot. Navíc kopíroval trend a rostl přímo úměrně s navyšujícími se hodnotami oběžného majetku.

Z hlediska stability společnosti lze tyto výsledky hodnotit pozitivně, neboť společnost disponuje dostatečným „finančním polštářem“ pro případ, že by byla nucena uhradit velkou část svých krátkodobých závazků.

Pro výpočet čistého pracovního kapitálu byl použitý manažerský způsob výpočtu a jeho vývoj v letech 2017–2020 demonstruje tabulka č. 6:

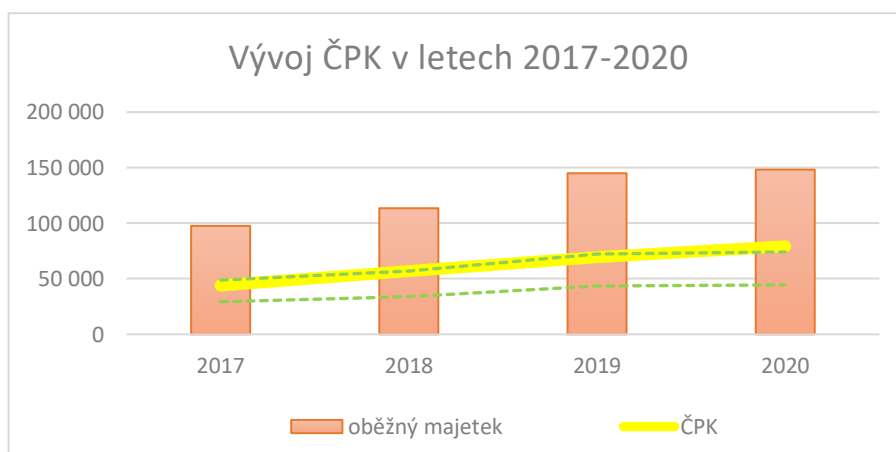
Tabulka 6 Výpočet čistého pracovního kapitálu ve společnosti XY, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti

	2017	2018	2019	2020
oběžný majetek	97 616	113 489	145 005	148 255
krátkodobé závazky	53 625	56 520	75 358	69 041
ČPK	43 991	56 969	69 647	79 214

Z grafu č. 1 je také na první pohled zřejmé, že se hodnoty ČPK v letech 2017–2020 pohybovaly okolo horní meze doporučené hodnoty, která představuje 50 % oběžného majetku. Ve skutečnosti jsou však hodnoty ČPK nižší, neboť při výpočtu nebyla zohledněna hodnota neprodejných zásob. Tato korekce se provádí z důvodu, že ne všechny oběžný majetek lze považovat za skutečně likvidní. Výše pohledávek byla o nedobytné pohledávky očištěna.

Vzhledem k faktu, že krátkodobý majetek je financován nejen krátkodobými, ale rovněž dlouhodobými zdroji, napovídá to o společnosti, že preferuje konzervativní strategii financování, která je sice dražší, ale mnohem méně riziková.

Graf 1 Vývoj čistého pracovního kapitálu ve spol. XY, s.r.o.

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti

6.3 Analýza poměrových ukazatelů

Poměrové ukazatele umožňují získat rychlý obraz o základních finančních charakteristikách firmy. Postupně budou zhodnoceny ukazatele rentability, likvidity, zadluženosti i aktivity a jejich vývoj v čase za sledované období v letech 2017–2020. Vybrané ukazatele budou dále srovnány s ukazateli odvětví CZ-NACE 46 Velkoobchod, kromě motorových vozidel, mimo rok 2020, kdy hodnoty za odvětví nebyly na stránkách MPO zveřejněny. Pro snadnější orientaci a představu budou výsledné hodnoty rovněž zobrazeny také za pomoci vhodných grafů.

6.3.1 Analýza likvidity

Ukazatele likvidity jsou měřítkem krátkodobé finanční stability podniku a obecně lze jejich výpočet charakterizovat jako podíl mezi tím, čím je možno zaplatit a tím, co je třeba zaplatit. Mezi standardní ukazatele likvidity patří likvidita běžná (L3), likvidita pohotová (L2) a likvidita okamžitá (L1).

Vývoj jednotlivých stupňů likvidit ve společnosti XY, s.r.o. a za odvětví CZ-NACE 46 Velkoobchod, kromě motorových vozidel zobrazuje tabulka č. 7.

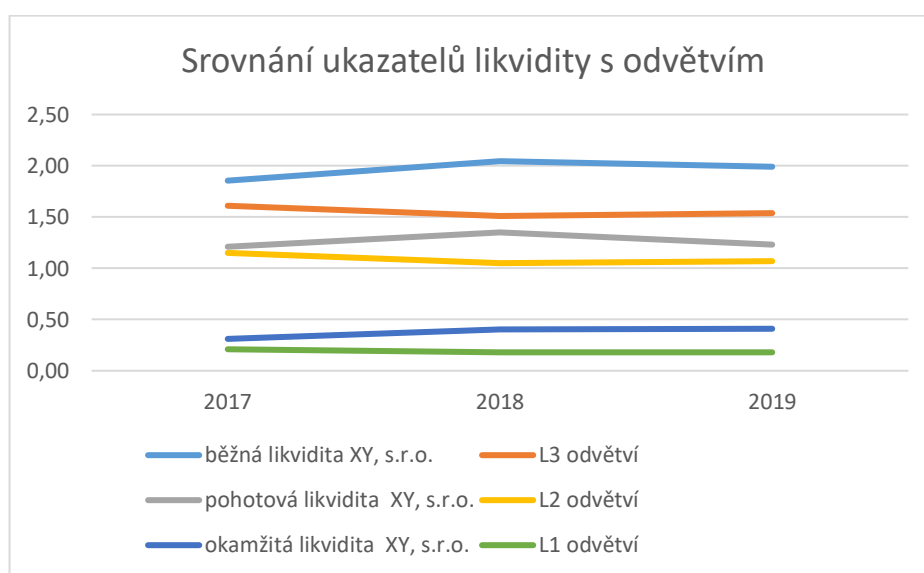
Tabulka 7 Vývoj ukazatelů likvidity společnosti XY, s.r.o. a odvětví
Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti a dat MPO

	2017	2018	2019	2020
Běžná likvidita	1,86	2,05	1,99	2,15
L3 odvětví	1,61	1,51	1,54	x
Pohotová likvidita	1,21	1,35	1,23	1,36
L2 odvětví	1,15	1,05	1,07	x
Okamžitá likvidita	0,31	0,40	0,41	0,40
L1 odvětví	0,21	0,18	0,18	x

Ukazatel běžné likvidity představuje poměr oběžného majetku ke krátkodobým závazkům. Společnost XY, s.r.o. vykazuje v letech 2017–2020 stabilních výsledků okolo hodnoty 2,00, což dokazuje, že by byla schopna zpeněžením svého krátkodobého majetku uspokojit své věřitele hned dvakrát. Pouze v roce 2017 je hodnota ukazatele malinko nižší, a to na hodnotě 1,86, což je dáno vzniklým závazkem vůči ovládané osobě. I přesto tento ukazatel splňuje doporučené hodnoty, které se u tohoto stupně likvidity pohybují v rozmezí 1,5 – 2,5.

Hodnoty pohotové likvidity udržuje firma ve všech sledovaných letech stabilní v intervalu 1,21 – 1,36 (doporučená hodnota 1-1,5), společnost by tak v případě potřeby byla schopná uhradit své krátkodobé závazky, aniž by byla nucena odprodat své zásoby. Na rozdíl od běžné likvidity by hodnoty pohotové likvidity měly mít přesnější vypovídací schopnost, a to za předpokladu, že jsou stejně jako v tomto případě očištěny o nedobytné pohledávky.

Nejpřísnější pohled na likviditu společnosti představuje ukazatel okamžité likvidity, neboť v sobě zahrnuje pouze nejlíkvidnější složky oběžných aktiv. U tohoto prvního stupně likvidity je doporučena optimální výše v intervalu 0,2 – 0,5, což společnost po celé sledované období splňuje.

Graf 2 Vývoj ukazatelů likvidity u spol. XY, s.r.o. a odvětví CZ-NACE 46

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti a dat MPO

Oborové hodnoty se u všech stupňů likvidit pohybují těsně nad udávanou spodní hranicí doporučených hodnot. Z grafu č. 2 je tedy čitelné, že společnost XY, s.r.o. tedy dosahuje lepších výsledků u všech stupňů likvidit. K největšímu nárůstu oproti oborovým hodnotám došlo v roce 2018, kdy u odvětví došlo k poklesu tohoto ukazatele, zatímco společnost XY, s.r.o. vykazovala nárůst. To bylo způsobeno především poklesem krátkodobých závazků.

Vysokou krátkodobou finanční stabilitu společnosti rovněž potvrzují kladné hodnoty čistého pracovního kapitálu, které poukazují na skutečnost, že krátkodobé závazky společnosti jsou nižší než její krátkodobý majetek. Podíl čistého pracovního kapitálu na oběžných aktivech se ve všech sledovaných letech pohybuje v rozmezí 44 - 53 %, což odpovídá stanové výši doporučených hodnot, které by se dle literatury měly pohybovat v intervalu 30 – 50 %.

6.3.2 Analýza rentability

Ukazatele rentability slouží především k hodnocení výnosnosti nebo efektivity podnikání. Analýza rentability u společnosti XY, s.r.o. za období 2017–2020 byla provedena pomocí následujících ukazatelů – rentability celkových aktiv, rentability vlastního kapitálu a rentability tržeb. Vzhledem k faktu, že společnost XY, s.r.o. dosahovala v posledních letech v oblasti rentability velmi příznivých výsledků, nebyly pro tentokrát výsledné hodnoty porovnány s oborovým průměrem, ale s podniky tvořícími hodnotu.

Vyčíslené hodnoty ukazatelů rentability shrnuje tabulka č. 8, z níž je patrné, že mimo rok 2017, dosahovaly ukazatele rentability analyzované společnosti kladných hodnot, a navíc se u všech ukazatelů projevuje rostoucí trend. Záporné hodnoty v roce 2017 kopírují hospodářský výsledek společnosti, neboť společnost XY, s.r.o. se v tomto roce ocitla ve ztrátě. Snížení výsledku hospodaření zapříčinil výrazný pokles tržeb, který nastal poté, kdy jeden z klíčových zákazníků ukončil v průběhu roku výrobu.

Tabulka 8 Vývoj ukazatelů rentability společnosti XY, s.r.o. a odvětví

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti a dat MPO

	2017	2018	2019	2020
ROA	-0,07 %	11,15 %	14,20 %	16,05 %
ROA podniky tvořící hodnotu	13,02 %	11,67 %	11,73 %	x
ROE	-2,22 %	18,18 %	24,99 %	24,55 %
ROE podniky tvořící hodnotu	20,03 %	22,00 %	20,80 %	x
ROS	-0,36 %	3,12 %	4,48 %	5,09 %
ROS podniky tvořící hodnotu	3,80 %	2,91 %	2,61 %	x

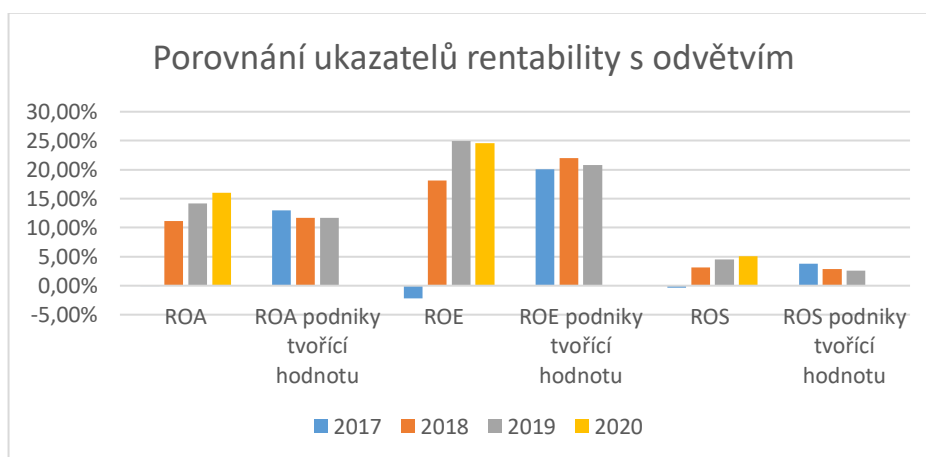
Z pohledu ROA bylo nejlepšího výsledku dosaženo v roce 2020, kdy výnosnost celkových aktiv dosáhla více než 16 %. Pro výpočet byl použit výsledek hospodaření před zdaněním a úroky neboli EBIT.

Podobný stoupající trend vývoje zaznamenal i ukazatel rentability vlastního kapitálu (ROE), který je klíčový především pro vlastníky firmy, neboť vypovídá o tom, jak byla zhodnocena každá jejich vložená koruna. Jak vyplývá z tabulky č. 8, v roce 2019 zaznamenaly hodnoty tohoto ukazatele výrazný nárůst, a to z 18,19 % na téměř 25 %, což bylo zapříčiněno jednak stoupající ziskovou marží, ale také pozitivním efektem finanční páky. Pro výpočet byl tentokrát použitý výsledek hospodaření po zdanění neboli čistý zisk (EAT).

V případě, že by hodnoty ROE byly porovnávány s bezrizikovou úrokovou sazbou plynoucí ze státních cenných papírů, která se ve sledovaném období pohybovala v rozmezí 1–2 %, mohou být majitelé společnosti XY, s.r.o. určitě spokojeni, neboť své prostředky zhodnocují efektivně. Rovněž oproti podnikům tvořícím hodnotu si analyzovaná společnost vedla velmi dobře, nižších hodnot dosáhla pouze v roce 2017 a 2018.

Dalším důležitým ukazatelem hodnocení úspěšnosti podnikání je rentabilita tržeb, nazývaná též jako zisková marže, neboť se jedná o procentuální vyjádření zisku z tržeb. V posledních třech letech se také u ní projevuje stoupající tendence, což lze určitě hodnotit pozitivně. Svého maxima dosáhl tento ukazatel v roce 2020, a to hodnoty ve výši 5,10 % při použití čistého zisku, kdy na 1 Kč tržeb společnosti XY, s.r.o. připadlo 5 haléřů čistého zisku.

Z výkazu zisku a ztráty lze pozorovat, že tento stoupající trend souvisí především s vývojem marže přidané hodnoty, kdy jsou od tržeb odečteny nejen náklady na prodané zboží ale také výkonová spotřeba. Také v porovnání s podniky tvořícími hodnotu CZ-NACE 46 dosahují hodnoty ukazatele ROS po celé sledované období vyšších hodnot, výjimkou je pouze již avizovaný rok 2017.

Graf 3 Vývoj ukazatelů rentability u spol. XY, s.r.o. a odvětví CZ-NACE 46

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti a dat MPO

Pro snadnější porovnání jsou výsledné hodnoty společnosti XY, s.r.o. a podniků tvořících hodnotu zaneseny do grafu č. 3., z něhož je patrné, že v poledních dvou letech zhodnocuje analyzovaná společnost své prostředky velmi dobře, dokonce i v porovnání s nejlepšími podniky v odvětví. Na rozdíl od analyzované společnosti lze totiž u odvětví pozorovat v letech 2017–2019 spíše sestupný trend. Přestože hodnoty pro rok 2020 nebyly MPO zveřejněny, lze i v tomto roce u všech ukazatelů rentability předpokládat pokles ovlivněný pandemií COVID 19.

6.3.3 Analýza aktivity

Ukazatele aktivity mají za úkol zhodnotit, jak efektivně dokáže společnost využívat svůj majetek, případně jeho jednotlivé části. V rámci analýzy aktivity byly využity tyto ukazatele – obrat celkových aktiv, obrat zásob, doba obratu zásob, doba obratu pohledávek a doba obratu závazků. Vývoj ukazatelů aktivity v letech 2017-2020 zobrazuje tabulka č. 9.

Tabulka 9 Vývoj ukazatelů aktivity společnosti XY, s.r.o. a odvětví

Zdroj: vl. zpracování na základě úč. výkazů společnosti a dat MPO

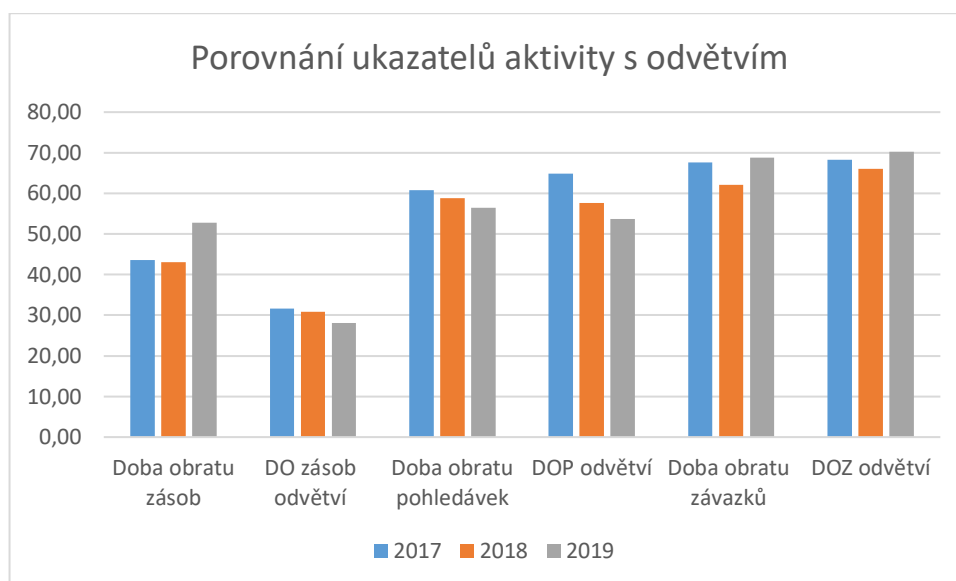
	2017	2018	2019	2020
Obrat aktiv	2,77	2,78	2,58	2,54
Obrat aktiv odvětví	2,15	2,34	2,49	x
Obrat zásob	8,26	8,36	6,82	7,02
Obrat zásob odvětví	11,4	11,68	12,79	x
Doba obratu pohledávek	60,75	58,87	56,46	62,08
DOP odvětví	64,8	57,6	53,65	x
Doba obratu závazků	67,58	62,07	68,81	64,2
DOZ odvětví	68,32	66,01	60,22	x

Výsledné hodnoty obratu aktiv se pohybují v rozmezí 2,54 – 2,78 a přestože v posledních letech mají spíše sestupný trend, ve srovnání s odvětvím lze konstatovat, že obrat aktiv společnosti je ve všech letech vždy vyšší než u odvětví. Dle vykázaných hodnot obrátí společnost svá aktiva za rok více než 2,5krát, což svědčí o efektivním využívání aktiv.

U obchodních společností představuje nejvýznamnější část majetku zpravidla oběžný majetek, velkou část majetku mívají vázanou především v zásobách. Na to, jak efektivně společnost se zásobami nakládá, dokáže poukázat ukazatel obratu zásob nebo doba obratu zásob. Oba ukazatelé jsou navzájem provázány, doba obratu zásob udává průměrný počet dní, po které jsou zásoby vázány v podniku. Přestože společnost usiluje u tohoto ukazatele o postupně klesající trend, je určitá úroveň zásob vzhledem k oboru podnikání nezbytná, neboť daná společnost by měla být schopná reagovat co možná nejpružněji na potřeby trhu.

V roce 2019 stouply hodnoty doby obratu zásob téměř o 10 dní a v současné době drží analyzovaná společnost zásoby na skladě v průměru okolo 53 dnů. Tento nárůst je spojen především s nejistou situací v době pandemie COVID 19, kdy se společnost, aby minimalizovala očekávané problémy v dodávkách z východní Asie, byla nucena předzásobovat. Z grafu č. 4 lze vypožorovat, že odvětví v tomto směru dosahuje výrazně

lepších hodnot, neboť průměrná doba obratu zásob v odvětví v porovnání s analyzovanou společností je téměř o polovinu kratší.

Graf 4 Vývoj ukazatelů aktivity u spol. XY, s.r.o. a odvětví CZ-NACE 46

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti a dat MPO

Na rozdíl od společnosti XY, s.r.o. se u ukazatele obratu zásob v odvětví CZ-NACE 46 objevuje pozitivní vzestupná tendence. Zatímco u odvětví se tento ukazatel pohybuje okolo hodnoty 12, analyzovaná společnost dosáhla nejlepší hodnoty v roce 2018, a to ve výši 8,36, a to zejména díky vázanosti menšího objemu zásob. V posledních dvou letech je možno u tohoto ukazatele pozorovat spíše klesající trend, přičemž za jednu z možných příčin lze považovat postupný nárůst neprodejných či zastaralých zásob.

Doba obratu pohledávek vyjadřuje průměrnou dobu, za kterou společnost inkasuje své pohledávky z obchodních vztahů. Průměrná doba obratu pohledávek v letech 2017–2019 měla tendenci k poklesu, avšak v roce 2020 se platební morálka odběratelů opět zhoršila a v současné době se pohybuje okolo 62 dní. Přestože je na tom odvětví v posledních letech o něco málo lépe, lze tyto hodnoty označit za standardní pro Českou republiku.

Doba obratu závazků vypovídá o platební morálce společnosti, za jak dlouhou dobu je schopna splácet své závazky. Společnost XY, s.r.o. má stejně jako ostatní firmy v odvětví zájem na tom, aby doba obratu závazků byla co nejdelší, neboť se jedná o nejlevnější zdroj kapitálu. Výsledné hodnoty tohoto ukazatele v letech 2017–2020 mírně kolísají, avšak v průměru čerpá společnost XY, s.r.o. bezplatný úvěr od svých obchodních partnerů po dobu 62–68 dnů. Situace je velmi podobná v celém odvětví.

V této souvislosti je důležité sledovat především vztah mezi splatností pohledávek a závazků z obchodních vztahů. Po celé sledované období doba obratu závazků mírně převyšovala dobu obratu pohledávek, což společnost XY, s.r.o. staví do výhodnější pozice, neboť inkasuje své pohledávky rychleji, než sama hradí své závazky a tím eliminuje možné narušení finanční rovnováhy.

6.3.4 Analýza zadluženosti

Ukazatelé zadluženosti hodnotí finanční rovnováhu podniku z dlouhodobého hlediska. Pro její zhodnocení byly vybrány ukazatele celkové zadluženosti, doba splácení dluhu a krytí stálých aktiv dlouhodobými zdroji.

K základním ukazatelům zadluženosti patří ukazatel celkové zadluženosti, který zobrazuje procentní podíl cizích zdrojů na celkových aktivech společnosti. Výsledné hodnoty jsou po celé sledované období stabilní a pohybují se mezi 47-55 %, což je jistě přijatelné i vzhledem k faktu, že doporučená hodnota celkové zadluženosti by se měla pohybovat mezi 30–60 %.

Největší celková zadluženost nastala v roce 2017, kdy činila 55,44 %. Tento nárůst byl způsoben krátkodobou půjčkou od mateřské společnosti ve výši 17,5 mil. Kč. Také zadluženost v odvětví je velmi stabilní, poměr vlastního a cizího kapitálu je zde po celé sledované období zhruba vyrovnaný.

Tabulka 10 Vývoj ukazatelů zadluženosti společnosti XY, s.r.o. a odvětví

Zdroj: vl. zpracování na základě úč. výkazů společnosti a dat MPO

	2017	2018	2019	2020
Celková zadluženost	55,44 %	52,34 %	53,17 %	47,32 %
Celková zadluženost odvětví	51,34 %	53,76 %	50,98 %	x
DI. zdroje / stálá aktiva	24,78	35,48	33,56	30,54
Finanční páka	2,24	2,10	2,16	1,90
Doba splácení dluhu v letech	12,85	3,01	2,95	2,20

Co se týče doby splácení dluhu, dosáhla společnost XY, s.r.o. nejvyšší hodnoty v roce 2017, kdy si byla nucena od mateřské společnosti vypůjčit krátkodobě finanční prostředky, a navíc se ocitla v tomto roce ve ztrátě. V posledních letech by již společnost byla schopna uhradit své dluhy z provozního cash flow za méně než 3 roky, navíc se u tohoto ukazatele projevuje rovněž optimální klesající trend.

Při posuzování finanční stability je důležité se také zaměřit se na krytí stálých aktiv dlouhodobými zdroji. Na základě vypočtených hodnot v tabulce č. 10, lze konstatovat, že zlaté pravidlo financování je zde dodrženo, neboť dlouhodobý majetek společnosti je po celé sledované období krytý dlouhodobým kapitálem. Společnost XY, s.r.o. tedy volí výraznou konzervativní strategii při financování svých aktiv. Vzhledem k tomu, že vlastní minimum stálých aktiv, lze ji hodnotit jako velmi překapitalizovanou.

6.4 Analýza souhrnných ukazatelů

Cílem bonitních a bankrotních modelů je analyzovat společnost z hlediska finančního zdraví, popřípadě predikovat finanční tíseň. Vzhledem k tomu, že mají spíše doplňující a orientační charakter, je vybrán z každé oblasti pouze jeden model.

Naopak hodnoty ROE jsou pro každou společnost klíčové, proto stojí za pozornost věnovat se vlivu jednotlivých faktorů na její výsledné hodnotě.

6.4.1 Altmanovo Z-skóre

Z tabulky č. 11 lze pozorovat, že společnost XY, s.r.o. se po celé sledované období těší velmi dobrému finančnímu zdraví a její existence není nijak ohrožena, neboť všechny výsledné hodnoty Z-skóre jsou vysoko nad doporučovanou hranicí 2,99 (dokonce i v roce 2017 kdy se ocitla ve ztrátě). Pozitivní výsledné hodnoty Z-skóre v letech 2017–2020 nejvýrazněji ovlivnila nadprůměrná rentabilita vlastního kapitálu (tomuto ukazateli je přičítána trojnásobná váha) a také postupně se snižující zadluženost.

Tabulka 11 Výpočet Altmanova Z-skóre společnosti XY, s.r.o. v letech 2017-2020

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti

	2017	2018	2019	2020
x ₁ pracovní kapitál/ A	0,43	0,49	0,49	0,52
x ₂ nerozdělený zisk/ A	0,20	0,17	0,18	0,23
x ₃ EBIT/ A	-0,07	0,11	0,14	0,16
x ₄ VK/CZ	0,80	0,91	0,88	1,11
x ₅ tržby/ A	2,77	2,78	2,58	2,54
x ₆ závazky po splatnosti/T	0,00	0,00	0,00	0,00
Výsledný index	3,83	4,53	4,42	4,69

6.4.2 Kralickův Quicktest

Z tabulky č. 12 je na první pohled zřejmé, že úroveň tohoto indexu meziročně roste a postupně dochází ke zlepšení především v oblasti výnosnosti, konkrétně ukazatele ROA. Také ukazatel cash flow v % podnikové výkonnosti dosahuje spíše průměrných hodnot.

Tabulka 12 Ukazatele Kralickova Quicktestu spol. XY, s.r.o. v letech 2017-2020

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti

	2017	2018	2019	2020
kvóta vlastního kapitálu	0,446	0,477	0,468	0,527
doba splácení dluhu	12,850	3,008	2,946	2,200
cash flow v % podn. výkonu	0,058	0,069	0,078	0,085
ROA	-0,001	0,111	0,142	0,161

Z hlediska finanční stability je na tom společnost velmi dobře. U kvóty vlastního kapitálu i ukazatele doby splácení dluhu dosahuje společnost výborných výsledků kromě roku 2017, kdy se na vysoké hodnotě u doby splácení dluhu (téměř 13 let) projevil záporný výsledek hospodaření a půjčka od mateřské společnosti v hodnotě 17,5 mil. Kč. V letech 2019 a 2020 by analyzovaná společnost byla schopna splatit své závazky do tří let, čímž si zasloužila i v této oblasti nejvyššího možného hodnocení, a to 4.

Tabulka 13 Výsledné hodnocení Kralickova Quicktestu společnosti XY, s.r.o.

	2017	2018	2019	2020
kvóta vlastního kapitálu	4	4	4	4
doba splácení dluhu	1	3	4	4
cash flow v % podn. výkonu	2	2	2	3
ROA	0	2	3	4
Celková známka	1,75	2,75	3,25	3,75

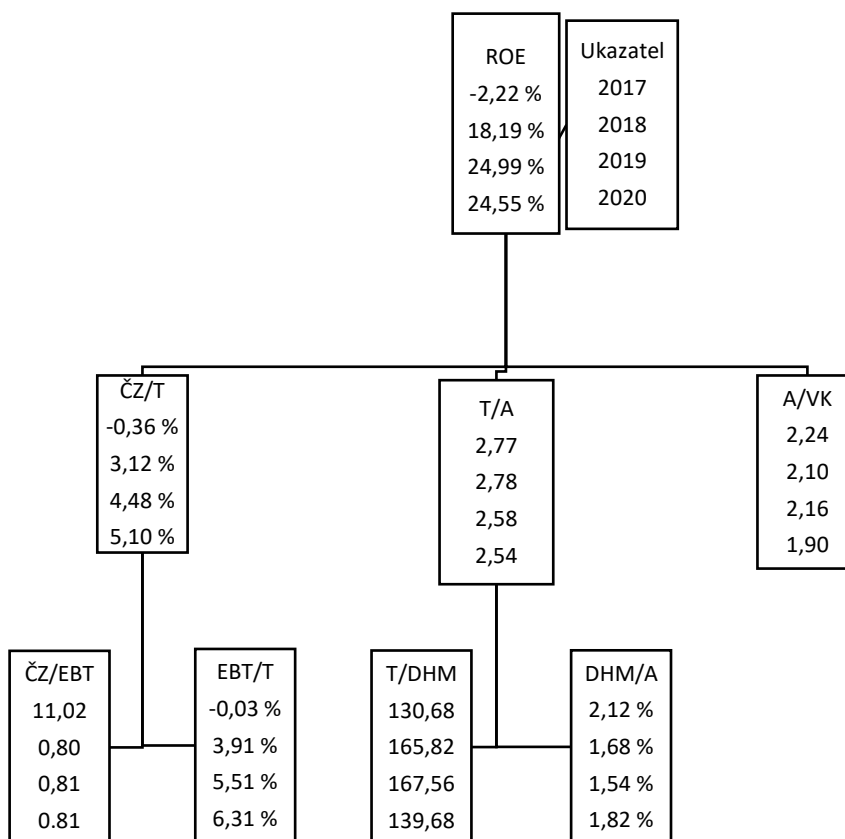
Celkově lze shrnout, že v prvních dvou letech se firma nachází v šedé zóně, kde je ohrožena potencionálním rizikem, avšak v letech 2019 a 2020, kdy dosáhla celkové hodnoty vyšší než 3, se již řadí mezi tzv. bonitní podniky s velmi dobrým finančním zdravím.

6.4.3 Pyramidový rozklad ROE

Z níže uvedeného Du Pontova rozkladu je patrné, které faktory se výrazně podílely na hodnotě rentability vlastního kapitálu. V roce 2019 došlo u hodnoty ROE k velmi výraznému nárůstu, a to z hodnoty 18,19 % téměř na 25 %. Tento vzestup byl ovlivněn především růstem ziskové marže o 1,36 procentního bodu.

Naopak v roce 2020 měl na snížení hodnoty ROE největší vliv pokles finanční páky, neboť díky růstu zadržených zisků dochází postupně ke snižování zadluženosti. Vzhledem k tomu, že úroková míra z cizího kapitálu se v posledních letech u společnosti pohybovala okolo 4,3 % a hodnoty ROA mezi 11–16 %, společnost by mohla využít kladného působení finanční páky a zvýšení zadluženosti by tak mělo pozitivní vliv na hodnoty ROE.

Vyšších hodnot ROE by bylo možné dosáhnout také zrychlením obratu aktiv, které má po celé sledované období spíše tendenci k poklesu. Vzhledem k tomu, že společnost v posledních letech příliš neinvestuje, vyjma roku 2020 kdy společnost pořídila nové výrobní zařízení, klesá i podíl dlouhodobého hmotného majetku na celkových aktivech.

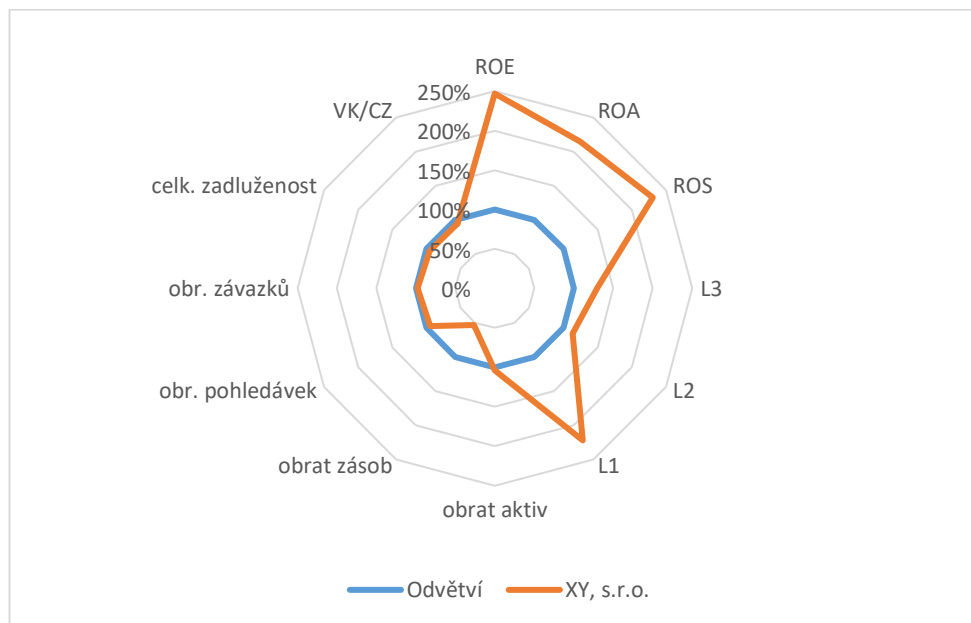
Graf 5 Pyramidový rozklad ukazatele ROE

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti

6.4.4 Spider analýza

Spider analýza umožňuje přehledně porovnat základní poměrové ukazatele s průměrnými hodnotami za odvětví CZ-NACE 46. Z grafu č. 6, který analyzuje rok 2019, je na první pohled patrné, že společnost XY, s.r.o. vyniká oproti odvětví (základně) především ve dvou oblastech, těmi jsou rentabilita a likvidita.

Ve srovnání s odvětvím je rentabilita celkového kapitálu ve společnosti nadprůměrná, téměř 2,5násobně vyšší než průměr CZ-NACE 46. Také ukazatelé ROA a ROS překonávají oborové hodnoty o více než 100 %.

Graf 6 Spider analýza za rok 2019

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti a dat MPO

Navzdory tomu, že se analyzovaná společnost zaměřuje na finanční stabilitu a udržuje relativně vyšší úroveň likvidity oproti odvětví, nelze v tomto případě konstatovat, že by se tato skutečnost odrážela negativně na výnosnosti, neboť firma dosahuje v oblasti rentability velmi uspokojivých hodnot. Zvýšené hodnoty u okamžité likvidity nasvědčují, že společnost XY, s.r.o. má na svých účtech téměř dvojnásobné množství volných peněžních prostředků oproti odvětví.

Popis jednotlivých ukazatelů a jejich vyhodnocení v absolutní a rovněž procentuální hodnotě vzhledem k základně zachycuje tabulka č. 14.

Tabulka 14 Výpočet vybraných ukazatelů vzhledem k odvětví CZ-NACE 46

Zdroj: vlastní zpracování na základě úč. výkazů společnosti a dat MPO

	Odvětví		XY, s.r.o.	
ROE	10,12	100 %	24,99	247 %
ROA	6,60	100 %	14,20	215 %
ROS	1,94	100 %	4,48	231 %
L3	1,54	100 %	1,99	129 %
L2	1,07	100 %	1,22	114 %
L1	0,18	100 %	0,40	222 %
obrat aktiv	2,49	100 %	2,58	104 %
obrat zásob	12,79	100 %	6,82	53 %
obr. pohledávek	53,65	100 %	56,46	95 %
obr. závazků	70,22	100 %	68,81	98 %
celk. zadluženost	50,98	100 %	53,17	96 %
VK/CZ	0,93	100 %	0,88	95 %

V rámci aktivity jsou hodnoty obratu celkových aktiv a doby obratu pohledávek srovnatelné s odvětvím. Největší slabinu však lze pozorovat u obratovosti zásob. Dle vykázaných výsledků dosahuje analyzovaná společnost pouze polovičních hodnot daného odvětví. Společně se zvýšenými hodnotami celkové likvidity, může nízká obratovost zásob poukazovat na vysoký objem zastaralých nebo neprodejných zásob.

Ukazatel doby obratu závazků mírně zaostává, což znamená, že společnost musí splácet svá závazky o několik dnů dříve, než je průměrná doba v odvětví.

V oblasti zadluženosti se daná společnost nijak výrazně neliší od průměrných hodnot daného odvětví. S klesající zadlužeností sice přímo úměrně klesá i riziko, že daná společnost nebude schopna splácet své závazky, avšak na druhou stranu může růst zadluženosti u finančně stabilní firmy za určitých podmínek přispět ke zvýšení rentability a tím i její vyšší tržní hodnotě. Případnou platební neschopnost navíc ovlivňuje více faktorů, např. špatně nastavená obchodní politika nebo ji může také způsobit nesolventní zákazník.

7 ZHODNOCENÍ VÝSLEDKŮ FINANČNÍ ANALÝZY A NÁVRH DOPORUČENÍ

Tato část práce je věnována závěrečnému zhodnocení výsledků finanční analýzy společnosti XY, s. r. o. a návrhu doporučení pro možná zlepšení finanční situace do budoucna.

7.1 Shrnutí finanční analýzy

Co se týče majetkové struktury, lze říct, že společnost ve sledovaných letech 2017–2020 nezaznamenala žádných výraznějších změn, z horizontální analýzy trendů je patrné, že bilanční suma meziročně významně roste a neboť během analyzovaného období vzrostla téměř o polovinu. Co se týče finanční struktury, je zřejmé, že dochází k postupnému navyšování vlastního kapitálu a od roku 2020 u společnosti XY, s.r.o. již převládá financování vlastními zdroji.

Tržby za prodej zboží tvoří téměř 99 % z celkových výnosů a během sledovaného období vzrostly o více než třetinu. Výrazný nárůst zaznamenal především výsledek hospodaření, který se od roku 2018 téměř zdvojnásobil. Největší nákladovou položkou jsou náklady na prodané zboží, obchodní marže činí okolo 15 % z tržeb.

Ukazatele rentability signalizují, že společnost dosahuje velmi dobré úrovně výnosnosti. Zároveň se u všech ukazatelů projevuje od roku 2018 obdobný rostoucí trend, který kopíruje hospodářský výsledek společnosti. V porovnání s průměrnými hodnotami v odvětví je rentabilita vlastního kapitálu nadprůměrná, a dokonce ani firmy vytvářející hodnotu nedosahují ve sledovaném období podobně vysokých hodnot.

Hodnoty všech tří stupňů likvidit vykazovaly standardní výše a lze konstatovat, že společnost nemá problém se splácením svých krátkodobých závazků. Pozitivně lze hodnotit především výsledné hodnoty pohotové likvidity, neboť ty poukazují na fakt, že v případě potřeby by společnost XY, s.r.o. byla schopná uhradit své krátkodobé závazky, aniž by musela přistoupit k odprodeji zásob. Hodnoty okamžité likvidity jsou oproti odvětví téměř dvojnásobné, analyzovaná společnost má tudíž k dispozici velké množství volných peněžních prostředků.

Vysokou finanční stabilitu společnosti potvrzují také výsledné hodnoty čistého pracovního kapitálu, které po celé analyzované období dosahovaly kladných hodnot. To poukazuje na skutečnost, že krátkodobé závazky společnosti jsou nižší než její krátkodobý majetek. Společnost má tedy k dispozici dostatečný „finanční polštář“ pro krytí neočekávaných

závazků nebo krátkodobých výkyvů. Podíl ČPK na oběžných aktivech se ve sledovaném období pohybuje v rozmezí 45–53 %, což odpovídá doporučeným hodnotám. Stejně jako u likvidity by totiž příliš vysoké hodnoty tohoto ukazatele mohly mít za následek snižující se rentabilitu společnosti.

V rámci aktivity jsou hodnoty obratu celkových aktiv srovnatelné s odvětvím, avšak společnost XY, s.r.o. velmi zaostává v obratovosti zásob. Výsledné hodnoty jsou hluboko pod úrovní odvětvového průměru, a navíc se u tohoto ukazatele projevuje v posledních letech spíše klesající trend, což také při jinak neměnných podmínkách, poukazuje na nepříliš efektivní nakládání se zásobami. Společně se zvýšenými hodnotami celkové likvidity, poukazuje tato nízká obratovost zásob spíše na vysoký objem zastaralých nebo neprodejných zásob.

Doba obratu pohledávek je mírně vyšší, než dosahují průměrné hodnoty odvětví. Vzhledem k současné situaci nelze u tohoto ukazatele očekávat výrazný pokles, avšak vzhledem k uspokojivým hodnotám v oblasti likvidity, by ani mírný nárůst u tohoto ukazatele neměl způsobit společnosti závažné problémy.

Podobná situace panuje i u doby obratu závazků, kde společnost XY, s.r.o. taktéž o pár dní zaostává vzhledem k odvětvovému průměru. Vzhledem k faktu, že doba obratu závazků mírně převyšuje dobu obratu pohledávek, však lze konstatovat, že firma má správně nastavenou obchodně úvěrovou politiku a namísto aby vystupovala v pozici věřitele, spíše využívá bezplatného úvěru od svých obchodních partnerů.

Z hlediska zadluženosti lze říct, že společnost je finančně stabilní, díky růstu zadržených zisků dochází postupně ke snižování celkové zadluženosti a od roku 2020 již společnost využívá více vlastního kapitálu oproti zdrojům cizím. Také požadavek krytí stálých aktiv dlouhodobými zdroji je po celé období splněn, z čehož plyne, že analyzovaná společnost preferuje konzervativní strategii financování. Jedná se sice o bezpečnější způsob financování, avšak poměrně drahý.

Z Du Pontova rozkladu ROE je zřejmé, že společnost by do budoucna měla zaměřit své úsilí na zrychlení obratu aktiv a využít kladného působení finanční páky.

Po provedení souhrnných analýz lze konstatovat, že se jedná o bonitní podnik s velmi dobrým finančním zdravím a za běžných podmínek je spíše nepravděpodobné, že by byl v nejbližších letech ohrožen bankrotem.

7.2 Návrh doporučení

Na základě provedené finanční analýzy nebyly zaznamenány žádné výrazné nedostatky a lze konstatovat, že se jedná o zdravou prosperující společnost. I přesto však lze nalézt slabší místa, na které by se měl management společnosti do budoucna zaměřit.

Oproti odvětví společnost XY, s.r.o. nejvíce zaostává v obratovosti zásob. Tím, že se jedná o obchodní společnost, představují zásoby významnou část majetku a jsou v nich vázány značné finanční prostředky, které by za optimálních okolností měly generovat zisk. Z tohoto důvodu je určitě žádoucí optimalizovat jejich výši a očistit zásoby o neprodejně a zastaralé zboží, neboť u položek, u kterých nenastal v delším časovém období prodej, lze předpokládat, že nebudou poptávány ani v budoucnu. Eliminace těchto problémových zásob by neměla za následek pouze zvýšení obratovosti zásob a pozitivní vliv na cash flow, ale vedla by i ke snížení provozních nákladů a uvolnění místa na skladě.

Hodnoty okamžité likvidity jsou oproti odvětví téměř dvojnásobné, management společnosti by měl určitě lépe využívat dočasně volné finanční prostředky, které jsou nadbytečně vázány na bankovních účtech. Vzhledem k rostoucí inflaci by za zvážení stály např. finanční investice. V tomto případě je však velmi důležitá diverzifikace, tedy rozložení rizika mezi několik investic, případně také do více sektorů. Jednou z případných možností by mohl být nákup akcií do inovativních podniků nebo prosperujících společností, které pravidelně vyplácejí „atraktivní“ dividendy.

Jako další možnost vedoucí ke snížení likvidity se nabízí investice do obnovy stávajícího a z velké části již odepsaného majetku. Velkým problémem, se kterým společnost v posledních letech potýká, je nedostatek skladových prostor. Z tohoto důvodu by bylo jistě radno zvážit investici do vybudování moderního regálového systému, který by přinesl společnosti dodatečné skladové prostory. V případě, že by se analyzovaná společnost rozhodla využít částečného financování dlouhodobého majetku i prostřednictvím cizích zdrojů, mělo by působení finanční páky rovněž kladný efekt na navýšení výnosnosti. Díky nižší zadluženosti lze očekávat také výhodnější úrokové podmínky.

V rámci analýzy výkazu zisku a ztráty byly rovněž identifikovány dopady změn kurzu české koruny vůči cizím měnám. Společnost X je vystavena dvojnásobnému riziku, neboť velká část nákupů probíhá v amerických dolarech, a naopak část příjmů inkasuje v eurech. Předcházet ztrátám způsobeným kurzovými rozdíly lze za pomoci hedgingové strategie, k níž se obvykle používají finanční deriváty jako jsou opce nebo swapy.

ZÁVĚR

Cílem této bakalářské práce bylo zhodnotit stávající finanční situaci ve společnosti XY, s.r.o. za pomoci metod finanční analýzy.

Na základě zjištěných výsledků bylo možné posoudit finanční zdraví analyzované společnosti, identifikovat její slabá místa a navrhnout vhodná opatření, která by vedly ke zlepšení finančního zdraví.

Společnost XY, s.r.o. vyniká zejména ve dvou oblastech. Tou první je oblast rentability, kdy analyzovaná společnost u všech ukazatelů výnosnosti dosáhla zejména v posledních dvou letech nadprůměrných výsledků, a to dokonce i v porovnání s nejlepšími podniky v odvětví.

Dále se tento podnikatelský subjekt může pyšnit vysokou finanční stabilitou, kterou potvrzují jednak výsledné hodnoty čistého pracovního kapitálu a zároveň i stabilní hodnoty v oblasti likvidity.

Na druhou stranu by bylo vhodné, kdyby se společnosti podařilo optimalizovat stav zásob a navýšit jejich obratovost, neboť v tomto ohledu výrazně zaostává za průměrnými hodnotami daného odvětví.

Příznivé výsledky předchozích analýz potvrdila i spider analýza a z výsledků souhrnných ukazatelů vyplynulo, že se jedná o prosperující společnost s velmi dobrým finančním zdravím.

SEZNAM POUŽITÉ LITERATURY

BREALEY, Richard A., Stewart C. MYERS a Franklin ALLEN, 2014. Teorie a praxe firemních financí. 2., aktualiz. vyd. Přeložil Vladimír GOLIK, přeložil Zdeněk MUŽÍK, přeložil Liběna STIEBITZOVÁ. Brno: BizBooks. ISBN 978-80-265-0028-5.

GRÜNWARD, Rolf a Jaroslava HOLEČKOVÁ, 2007. Finanční analýza a plánování podniku. Praha: Ekopress. ISBN 978-80-86929-26-2.

KALOUDA, František, 2017. Finanční analýza a řízení podniku. 3. rozšířené vydání. Plzeň: Vydavatelství a nakladatelství Aleš Čeněk. ISBN 978-80-738-0646-0.

KISLINGEROVÁ, Eva, 2010. Manažerské finance. 3. vydání. Praha: C.H. Beck. ISBN 978-80-7400-194-9.

KNÁPKOVÁ, Adriana, Drahomíra PAVELKOVÁ, Daniel REMEŠ a Karel ŠTEKER, 2017. Finanční analýza: komplexní průvodce s příklady. 3. kompletně aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-0563-2.

PAVELKOVÁ, Drahomíra a Adriana KNÁPKOVÁ, 2012. Výkonnost podniku z pohledu finančního manažera. 3. vyd. Praha: Linde. ISBN 978-80-7201-872-7.

PEŠKOVÁ, Radka a Irena JINDŘICHOVSKÁ, 2012. Finanční analýza. 2., aktualiz. vyd. Praha: Vysoká škola ekonomie a managementu. ISBN 978-80-86730-89-9.

RŮČKOVÁ, Petra, 2021. Finanční analýza: metody, ukazatele, využití v praxi. 7. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3124-2.

SLÁDKOVÁ, Eva a Jiří STROUHAL, 2016. Účetnictví - výkaznictví podle českých účetních předpisů. Praha: Institut certifikace účetních. ISBN 978-80-87985-08-3.

SEDLÁČEK, Jaroslav, 2011. Finanční analýza podniku. 2., aktualiz. vyd. Brno: Computer Press. ISBN 978-80-251-3386-6.

SCHOLLEOVÁ, Hana, 2017. Ekonomické a finanční řízení pro neekonomy. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. Expert. ISBN 978-80-271-0413-0.

ŠTEKER, Karel a Milana OTRUSINOVÁ, 2021. Jak číst účetní výkazy: základy českého účetnictví a výkaznictví. 3., aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-3184-6.

VOCHOZKA, Marek, 2020. Metody komplexního hodnocení podniku. 2. aktualizované vydání. Praha: Grada Publishing. ISBN 978-80-271-1701-7.

SEZNAM POUŽITÝCH SYMBOLŮ A ZKRATEK

CZ cizí zdroje

CZ-NACE statistická klasifikace ekonomických činností

ČNB Česká národní banka

ČPK čistý pracovní kapitál

EAT zisk po zdanění

EBIT zisk před zdaněním a úroky

EBT zisk před zdaněním

MPO ministerstvo průmyslu a obchodu

OA oběžná aktiva

ROA rentabilita aktiv

ROE rentabilita vlastního kapitálu

ROS rentabilita tržeb

THP technicko-hospodářský pracovník

VK vlastní kapitál

SEZNAM OBRÁZKŮ

Obrázek 1 Základní členění výkazu dle druhového a účelového členění **Chyba! Zálůžka není definována.**

Obrázek 2 Členění elementárních metod finanční analýzy **Chyba! Zálůžka není definována.**

Obrázek 3 Základní kategorie zisku **Chyba! Zálůžka není definována.**

SEZNAM TABULEK

Tabulka 1 Přehled účetních výkazů a jejich rozsahu	14
Tabulka 2 Vertikální analýza aktiv v letech 2017–2020	34
Tabulka 3 Vertikální analýza pasiv v letech 2017–2020	34
Tabulka 4 Vertikální analýza výkazu zisku a ztráty za období 2017-2020	35
Tabulka 5 Horizontální analýza výkazu zisku a ztráty	36
Tabulka 6 Výpočet čistého pracovního kapitálu ve společnosti XY, s.r.o.	37
Tabulka 7 Vývoj ukazatelů likvidity společnosti XY, s.r.o. a odvětví	38
Tabulka 8 Vývoj ukazatelů rentability společnosti XY, s.r.o. a odvětví	40
Tabulka 9 Vývoj ukazatelů aktivity společnosti XY, s.r.o. a odvětví	42
Tabulka 10 Vývoj ukazatelů zadluženosti společnosti XY, s.r.o. a odvětví.....	44
Tabulka 11 Výpočet Altmanova Z-skóre společnosti XY, s.r.o. v letech 2017-2020	45
Tabulka 12 Ukazatele Kralickova Quicktestu spol. XY, s.r.o. v letech 2017-2020	46
Tabulka 13 Výsledné hodnocení Kralickova Quicktestu společnosti XY, s.r.o.....	46
Tabulka 14 Výpočet vybraných ukazatelů vzhledem k odvětví CZ-NACE 46.....	49

SEZNAM GRAFŮ

Graf 1 Vývoj čistého pracovního kapitálu ve spol. XY, s.r.o.	37
Graf 2 Vývoj ukazatelů likvidity u spol. XY, s.r.o. a odvětví CZ-NACE 46.....	39
Graf 3 Vývoj ukazatelů rentability u spol. XY, s.r.o. a odvětví CZ-NACE 46.....	41
Graf 4 Vývoj ukazatelů aktivity u spol. XY, s.r.o. a odvětví CZ-NACE 46.....	43
Graf 5 Pyramidový rozklad ukazatele ROE	47
Graf 6 Spider analýza za rok 2019.....	48

SEZNAM PŘÍLOH

Příloha P I: Výkaz zisku a ztráty společnosti XY, s.r.o.

Příloha P II: Rozvaha společnosti XY, s.r.o.

PŘÍLOHA P I: VÝKAZ ZISKU A ZTRÁTY

Položka		č.ř.	2017	2018	2019	2020
I.	Tržby za prodej zboží	01	279 350	317 271	372 898	372 662
A.	Náklady vynaložené na prodané zboží	02	243 135	272 309	315 980	316 238
	+ OBCHODNÍ MARŽE	03	36215	44962	56918	56424
II.	Výkony	04	982	4 681	7 643	12 446
1.	Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb	05	950	4 594	7 642	12 026
2.	Změna stavu zásob vlastní výroby	06	28	54	-5	400
3.	Aktivace	07	4	33	6	20
B.	Výkonová spotřeba	08	14 489	20 509	25 829	28 550
1.	Spotřeba materiálu a energie	09	1 635	4 387	6 760	10 986
2.	Služby	10	12 854	16 122	19 069	17 564
	+ PŘIDANÁ HODNOTA	11	22 708	29 134	38 732	40 320
C.	Osobní náklady	12	13 457	15 064	18 594	17 365
1.	Mzdové náklady	13	10 372	11 494	14 252	13 747
2.	Odměny členům orgánů spol. a družstva	14				
3.	Náklady na sociální zabezpečení a zdravotní pojištění	15	2 877	3 335	4 098	3 379
4.	Ostatní osobní náklady	16	208	235	244	239
D.	Daně a poplatky	17	55	69	64	56
E.	Odpisy dl. nehmot. a hmotného majetku	18	846	855	880	1 370
III.	Tržby z prodeje dl. majetku a materiálu	19	106	70	80	516
1.	Tržby z prodeje dlouhodobého majetku	20	2	42	60	514
2.	Tržby z prodeje materiálu	21	104	28	20	2
F.	Zůstatková cena prod. dl. majetku a materiálu	22	259	159	102	2
1.	Zůstatková cena prodaného dlouhodobého majetku	23				
2.	Prodaný materiál	24	259	159	102	2
G.	Změna stavu rezerv a opravných položek v provozní oblasti a komplexních nákladů přístích období	25	2 978	131	-3 117	-1 932
		26				
IV.	Ostatní provozní výnosy	27	287	685	1 096	155
H.	Ostatní provozní náklady	28	1 394	703	1 542	2 007
V.	Převod provozních výnosů	29				
I.	Převod provoz. nákladů	30				
*	PROVOZNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	30	4 112	12 908	21 843	22 123
VI.	Tržby z prodeje cenných papírů a podílů	31				
J.	Prodané cenné papíry a podíly	32				
VII.	Výnosy z dl. finančního majetku	33				
1.	Výnosy z podílů v ovládaných a řízených osobách a v účetních jednotkách pod podstatným vlivem	34				
		35				
2.	Výnosy z ostatních dl. CP a podílů	36				
3.	Výnosy z ostatního dl. finančního majetku	37				
VIII.	Výnosy z krátkodobého finančního majetku	38				
K.	Náklady z finančního majetku	39				
IX.	Výnosy z přecenění CP a derivátů	40				
L.	Náklady z přecenění CP derivátů	41				
M.	Změna stavu rezerv a opravných položek ve finanční oblasti	42				
X.	Výnosové úroky	43	4	2	1	1
N.	Nákladové úroky	44	24	340	18	26
XI.	Ostatní finanční výnosy	45	8 737	12 237	10 376	25 093
O.	Ostatní finanční náklady	46	12 920	12 242	11 240	22 893
XII.	Převod finančních výnosů	47				
P.	Převod finančních nákladů	48				
*	FINANČNÍ VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ	49	-4 203	-343	-881	2 175
Q.	Daň z příjmů za běžnou činnost	50	394	2 529	3 911	4 698
1.	splatná	51	933	2 553	3 333	4 373
2.	odložená	52	-539	-24	578	325
**	VÝSLEDEK HOSPODAŘENÍ ZA BĚŽNOU ČINNOST	53	-485	10 036	17 051	19 600
T.	Převod podílu na výsledku hospodaření společníkům	60				
***	Výsledek hospodaření za účetní období	61	-485	10 036	17 051	19 600
	Výsledek hospodaření před zdaněním	62	-91	12 565	20 962	24 298

PŘÍLOHA P II: ROZVAHA

Rozvaha v plném rozsahu		2017	2018	2019	2020
Aktiva k 31.12. (tis. Kč)		Netto	Netto	Netto	
	AKTIVA CELKEM	101 287	115 775	147 697	151 532
A.	POHLEDÁVKY ZA UPSANÝ VLASTNÍ KAPITÁL				
B.	DLOUHODOBÝ MAJETEK	2 145	1 941	2 271	2 754
B.I.	Dlouhodobý nehmotný majetek	181	242	102	49
B.II.	Dlouhodobý hmotný majetek	1 964	1 699	2 169	2 705
B.III.	Dlouhodobý finanční majetek	0	0	0	0
C.	OBĚŽNÁ AKTIVA	97 616	113 489	145 005	148 255
C.I.	Zásoby	33 937	38 518	55 818	54 800
C.II.	Dlouhodobé pohledávky	1 004	1 028	450	125
C.III.	Krátkodobé pohledávky	46 296	51 602	59 228	66 211
1.	Pohledávky z obchodních vztahů	44 360	51 268	58 969	66 118
2.	Pohledávky za ovládanými a řízenými osobami				
3.	Pohledávky za úč. jednotkami pod podstatným vlivem				
4.	Pohl. za společníky, členy družstva a za účastníky sdružení				
5.	Sociální zabezpečení a zdravotní pojištění				
6.	Stát - daňové pohledávky	1 676			
7.	Ostatní poskytnuté zálohy	260	95	115	93
8.	Dohadné účty aktivní		204	109	
9.	Jiné pohledávky		35	35	
C.IV.	Finanční majetek	16 379	22 341	29 509	27 119
D.	OSTATNÍ AKTIVA - přechodné účty aktiv	1 526	345	421	523
D.I.	Časové rozlišení	1 526	345	421	523
	PASIVA				
	PASIVA CELKEM	101 287	115 775	145 697	151 532
A.	VLASTNÍ KAPITÁL	45 138	55 174	68 226	79 825
A.I.	Základní kapitál	25 025	25 025	25 025	25 025
A.II.	Kapitálové fondy	0	0	0	0
1.	Emisní ážio				
2.	Ostatní kapitálové fondy				
3.	Oceňovací rozdíly z přecenění majetku a závazků				
4.	Oceňovací rozdíly z přecenění při přeměnách				
A.III.	Rezervní fondy a ostatní fondy ze zisku	0	0	0	0
A.IV.	Hospodářský výsledek minulých let	20 598	20 113	26 150	35 200
A.V.	Výsledek hospodaření běžného účetního období (+/-)	-485	10 036	17 051	19 600
B.	CIZÍ ZDROJE	56 149	60 601	77 471	71 707
B.I.	Rezervy	3 528	5 109	4 319	2 496
B.II.	Dlouhodobé závazky	0	0	0	0
B.III.	Krátkodobé závazky	52 621	55 492	72 737	68 604
1.	Závazky z obchodních vztahů	31 869	51 236	67 968	64 252
2.	Závazky k ovládaným a řízeným osobám	17 416			
3.	Závazky k účetním jednotkám pod podstatným vlivem				
4.	Závazky ke společ., člen. družstva a k účastníkům sdružení	86	87	88	92
5.	Závazky k zaměstnancům	572	571	736	660
6.	Závazky ze sociálního zabezpečení a zdravotního pojištění	329	335	381	388
7.	Stát - daňové závazky a dotace	1 657	2 559	2 417	3 035
8.	Přijaté zálohy	164	450	557	
9.	Vydané dluhopisy				
10.	Dohadné účty pasivní	527	241	541	177
11.	Jiné závazky	1	13	49	
B.IV.	Bankovní úvěry a výpomoci	0	0	415	607
1.	Bankovní úvěry dlouhodobé			244	295
2.	Krátkodobé bankovní úvěry			171	312
3.	Krátkodobé finanční výpomoci				
C.	OSTATNÍ PASIVA - přechodné účty pasiv	0	0	0	0
C.I.	Časové rozlišení	0	0	0	0